

NAŠA LUČ

M E S E Č N I K Z A S L O V E N C E P O S V E T U

JUNIJ 2024

letnik 73, številka 6

4

POGOVOR

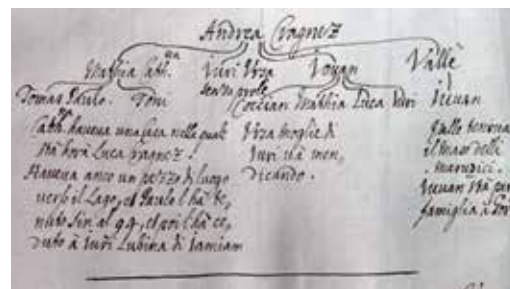
Pestrost je fantastična

11

ZNAČILNI SLOVENSKI PRIIMKI

Krajnci so Štajerci

11

ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI

Slovensko bogastvo – narodna noša

Tradicionalno prvomajsko romanje v Habsterdick in Merlebach

Šmarnični pozdrav Mariji

Nadškofove besede zadenejo v srce in dušo.

Somaševalci ob oltarju v Habsterdicku

Mešani pevski zbor Jadran izvaja koncert.

Jožica Curk podarja Anji Mariji Arko belo vrtnico v spomin.

Polovica romarjev tudi na spominski sliki

Pred odhodom blagoslov z Najsvetejšim

Romanje se sklene s petimi litanijami Matere Božje.

Pevski koncert, posvečen msgr. Janezu Puclju, odmeva po vsej kapeli.

V dvorani in na podstrežju so posedli romarji h kosilu.

NAŠA LUČ

Glasilov Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov in Rafaelova družba • Založnik: Družina, SI-Ljubljana, p. p. 95 • Glavni urednik: Izidor Pečovnik, München, Nemčija • Odgovorni urednik: Lenart Rihar, Ljubljana • Uredništvo: Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438 30 50, e-naslova: rafaelova.druzba@siol.net in lpecovnik@ebmuc.de • Uprava: Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/360 28 28 • Jezikovni pregled: Vida Frelih • Revijo podpira vladni Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu.

CENA IZVODA: 3,60 EUR • CELOLETNA NAROČNINA ZA SLOVENIJO: 39,60 EUR • CELOLETNA NAROČNINA S POŠTNINO (pošiljanje iz Slovenije): Evropska zveza 69,30 EUR (77,00 EUR letalsko) • Švica 66,00 CHF • Velika Britanija 59,40 GBP (letalsko 66,00 GBP) • Švedska 790 SEK • Avstralija 114,40 AUD (letalsko 126,50 AUD) • Kanada 102,30 CAD (letalsko 114,40) • ZDA 74,80 USD (letalsko 83,60 USD). V ceno je všteti 5 % davek na dodano vrednost in ustrezna poština, ki velja za pošiljanje z navadno redno pošto. • CELOLETNA NAROČNINA S POŠTNINO za letalsko pošiljanje je 77,00 EUR • PLAČILO NAROČNINE na transakcijski račun pri NLB d. d.: 02014-0015204714, DRUŽINA, d. o. o., s pripisom za Našo luč, IBAN SI56 0201 4001 5204 714, SWIFT LJBASI2X

Oblikovna zasnova: Klemen Kunaver • Grafična priprava: Družina d. o. o. • Cerkev na poti na Kum, foto: Manca Količ • Tisk: tiskano v Sloveniji.

Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: (+386) 1 438 30 50, e-naslov: rafaelova.druzba@siol.net
www.rafaelova-druzba.rkc.si • Poslovni račun pri NLB d. d.: 02014-0253581535, voditelj: Lenart Rihar

Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi

Landsberger Str. 39, 80339 München T *49 (0)89 221 941, M (*49) 175 2462 425, F 089 219 379 016 predsednik: Izidor Pečovnik

POGOVOR	4
Pestrost je fantastična	
FOTOTEKA RAFAELOVE DRUŽBE	7
Procesije izseljenskih skupnosti v Buenos Airesu	
JEZIKOVNI KOTIČEK	8
Pek	
SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM	
Premisleki, Novice	9
Slovenska sociala tone vse nižje	10
ZNAČILNI SLOVENSKI PRIIMKI	11
Krajnci so Štajerci	
ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI	11
Slovensko etnološko bogastvo – narodna noša	
ŽUPNIJE	12
ZGODBA	23
KRIŽANKA / MALO ZA ŠALO	24

Državnost

Ljubezen do domovine razumeva večina ljudi kot nekaj samoumevnega. Trditev moramo nekoliko relativizirati glede na ljudi, ki ne znajo opredeliti svoje domovine, ker jim je bila odvzeta ali so jo zapustili.

Domovina je pojem pripadnosti. Kdor ve, kam spada, je nositelj kulture in jezika, navad in praznovanj in udeleženec te omike ter njen gradnik, ustvarjalec. Narodna kultura sloni na izročilih, je pa tudi ustvarjalna, inovativna. Dograjuje preteklost z novostmi, ki jih nudijo sodobni tokovi kulturnega razvoja v narodu in okrog njega. Temu razvoju se ne izognejo tudi številčno veliko večje etnične skupine, kot je slovenski narod. Smo med manjšimi, vendar nismo kulturno nič manjši kot veliki narodi. Ponos nad svojo identiteto je normalno stanje duha, ki nam omogoča enakovrednost in s tem priznanje in naše mesto na mednarodni sceni. Nacionalizem je povsem nekaj drugega. Razbohoti se tam, kjer naše pravice porežejo mejo, kjer se začnejo pravice drugih.

Državnost ima v mednarodnem pravnem sistemu izjemno velik pomen. Kulturna etnija, narod, ki ima ta status, je razpoznaven v svetovnem merilu. Je enota med mnogimi enakimi, ki po mednarodnem pravu uživajo državno samostojnost in suverenost. Dokaz tega so tuja veleposlaništva v Sloveniji in naša v tujini. Če tega statusa ni, je veliko težje doseči priznanje pravic kulturne identitete na mednarodni preprogi.

Iz tega sledi, kako veliko dobroto smo prejeli z ustanovitvijo in mednarodnim priznanjem samostojnosti države Republike Slovenije. Ljudje, ki so takrat nosili odgovornost v politiki in bili stvarni in pogumni v državotvornih odločitvah za nas vse, zaslužijo naše priznanje in zahvalo. Vidik zgodovinske pomembnosti jim bo postavil spomenike, ne glede na politično barvo. Splošno narodno dobro je njihova največja zasluga. Danes vemo, da jim ni bilo lahko. Še bolj bodo vedele naslednje generacije narodno zavednih državljanov Slovenije, ki se bodo z zanosom kulturne identitete slovenstva ozirale v ta del zgodovine in povezale pridobitve z imeni ljudi, ki so opravili svojo osebno in narodno dolžnost.

Dan državnosti, 25. junij, bo zapisan v slovenski zgodovini kot eden največjih dosežkov slovenske nacije in kulture. Ob tako izraženi narodni zavesti nekaterim zavre pamet in deležni bomo predsodkov nacionalističnega teženja. Pa ni tako. Miroljubni sogovorniki v soočenju z vsakim drugim kulturnim in narodnim interesom vemo za meje. Kjer se krešejo interesi, pričakujemo predstavitev stališč, izmenjavo mnenj in dialog. Skupno iščemo rešitve, dogovore, uskladitve, katerim sledijo pravno veljavne meddržavne pogodbe.

Imeti rad slovenstvo, naš jezik in kulturo, pomeni imeti rad slovensko državo. Tu si ne delajmo nobenih pretvez. Zato je pomembno, da se slovenski državljani zunaj domovine udeležimo vseh volitev v Sloveniji in Evropski uniji.

Janez Pucelj

ZVEZA SLOVENSkih IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA LONDON
62, Offley Road, LONDON SW9 0LS
T/F (*44) 020. 7735 6655
M +44 736 53 53 900
http://www.skm-london.org.uk
e-naslov: info@skm-london.org.uk

AVSTRILIJA

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER DUNAJ
Einsiedlergasse 9-11, 1050 WIEN
M (*43) (0)660-657-94-33
duhovnik: Matija Tratnjek
e-naslov: info@spc-dunaj.net
www.spc-dunaj.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GRADEC
Mariahilferplatz 3, 8020 GRAZ
T (*43) 0316. 7131 6924
župnik: p. mag. Jože Lampret OFMConv

PREDARLSKO

oskrbuje: mag. David Taljat (glej Švica)

SLOVENSKA KAT. MISIJA ŠPITAL
Drau Marienkapelle, Villacherstr., SPITAL
župnik: mag. Jože Andolšek
Št. Primož 65, 9123 Št. Primož
T (*43) 042. 3927 19

BELGIJA, NIZOZEMSKA IN LUKSEMBURG

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER BRUSELJ
Av. de la Couronne 206
1050 Bruxelles / Ixelles
T (+32) 02. 64 77 106
M (*32) 0489. 783 532
župnik: dr. Zvone Štrubelj
e-naslov: zvones@gmx.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA EISDEN
Guill. Lambertlaan 36, BE 3630 EISDEN
T/F (*32) 089. 7622 01
župnik: Gregor Semrl
e-naslov: semrl.gregor@gmail.com

FRANCIJA

DELEGATURA – AUMONERIE NATIONALE DES SLOVÈNES DE FRANCE
Moulin de Thicourt, 57380 THICOURT
Tel – Fax (*33) 03. 8701 0701
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA PARIZ
Slovenske maše so v cerkvi sv. Filipa in Jakoba v Chatillonu
župnik: dr. Zvone Štrubelj (glej SPC Bruselj)
diakon Ciril Valant: 32, rue de la Guilloire,
78720 La Celle les Bordes. Tel: 01 34 85 26 66
e-naslov: valant.ciril@wanadoo.fr

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA MERLEBACH
14, r. du 5 Decembre, 57800 MERLEBACH
T (*33) 03. 8781 4782,
T mljn (*33) 03. 8701 0701
župnik in delegat: Jože Kamin,
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA NICA

Vse informacije pri delegatu J. Kaminu (glej zgoraj)

HRVAŠKA

SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST ZAGREB
oskrbovana iz Slovenije. Informacije:
dekan Anton Trpin, T (*386) 07 338 00 15
Trubarjeva 1, 8310 Šentjernej
e-naslov: zupnija.sentjerneja@rkc.si

ITALIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST RIM
Via Appia Nuova 884, 00178 ROMA
T (*39) 06.7184 744, F 06. 712 99 910

SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST MILANO
cerkev Corpus Domini, ul. Canova 4
informacije: Karel Bolčina, M (*39) 338 195 8889
e-naslov: donkarel@tiscali.it

NEMČIJA

KOORDINACIJA DUŠNEGA PASTIRSTVA SLOVENCEV PO SVETU
Dori Pečovnik
govorec za Slovence pri NŠK
Landsberger Str. 39, 80339 München
M *49 (0)175 2462 425
e-naslov: dori.pecovnik.berlin@gmail.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA BERLIN
Kolonnenstr. 38, 10829 Berlin
župnik: Dori Pečovnik
T *49 (0)1752462 425
e-naslov: dori.pecovnik.berlin@gmail.com

SLOWENISCHE KATH. SEELSORGE FRANKFURT
Hühnerweg 25, 60899 Frankfurt
Trenutno ni slovenske maše.
Informacije pri koordinatorju.

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ESSEN
Ukinjena. Informacije pri koordinatorju.

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA MANNHEIM
Ukinjena. Informacije pri koordinatorju.

SLOVENSKA KATOLIŠKA ŽUPNIJA STUTTGART
Staffenbergstr. 64, 70184 STUTTGART
T (*49) 0711. 2328 91, M 0178. 4417 675
F (*49) 0711. 2361 331
www.skm-stuttgart.de
župnik: Aleš Kalamar
T (*49) 0711. 5489 8064, M 0176. 8450 9228
e-naslov: aleskalamar@gmail.com
župnik v pokoji: Martin Retelj
e-naslov: reteljmartin@gmail.com
T *49 (0)173 4772 422

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA AUGSBURG
Ottmarsgäßchen 8, 86152 Augsburg
T/F (*49) 0821. 979 13, M 0173.5937 313
župnik: Roman Kutin
e-naslov: roman.kutin@gmx.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA ŽUPNIJA ULM
Neunkirchenweg 63 A, 89077 ULM
župnik: Roman Kutin (glej Augsburg)

SLOVENSKA KATOLIŠKA ŽUPNIJA MÜNCHEN

Landsberger Str. 39, 80339 München
T *49 (0)89 221 941, F 089 219 379 016
e-naslov: slovenischsprachige-gemeinde.muenchen@ebmuc.de
župnik Dori Pečovnik
e-naslov: lpecovnik@ebmuc.de
T *49 (0)175 2462 425
e-naslov: dori.pecovnik.berlin@gmail.com
diakon Ralph Prausmüller
e-naslov: ralphprau@gmail.com

SRBIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST BEOGRAD
Župa sv. Cirila i Metoda
Požeška 35, 11030 BEOGRAD
T (+381) 11 30 56 120
MT (*381) 665 105 509
župnik: Lojze Letonja CM
e-naslov: lojze.letonja@gmail.com

ŠVEDSKA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GÖTEBORG
Parkgatan 14, 411 38 GÖTEBORG
M (+46) (0)708 278757
T (+46) (0)31 7115421
župnik: Zvonko Podvinski
e-naslov: zvone@telia.com;
zvone.podvinski@rkc.si

ŠVICHA-LIECHTENSTEIN

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ZÜRICH
Naglerwiesenstrasse 12, 8049 ZÜRICH
T 0041 (0)44 301 31 32, M 0041 (0)79 7773 948
spletna stran: www.slomisija.ch
župnik: mag. David Taljat
e-naslov: slomission.ch@gmail.com

Pestrost je fantastična

Pogovor z Janezom Kobalom, nekdanjim generalnim duhovnim asistentom slovenskih skavtov

Janez Kobal je župnik v Izoli, vendar pa to ni njegovo edino poslanstvo. Bil je eden prvih izredno aktivnih voditeljev v organizaciji ZSKSS, katere pomemben del je bil kot generalni duhovni asistent še pred kratkim. Marca je to vlogo predal naprej, vendar kot pravi skavtski rek: Enkrat skavt – vedno skavt. Sama sem Janeza spoznala nekaj let nazaj, ko sem se kot skavtinja udeležila prvega pomembnejšega izobraževanja. Od takrat sem se udeležila še dosti drugih dogodkov, na katerih Janez kljub mnogim drugim obveznostim zlepa ni manjkal. Njegov skavtski jaz odseva navzven: Je dobrasrčen, vesel človek, ki se rad pošali. Vedno je pripravljen darovati čas za nekaj dobrega. Njegove globoke, a razumljive kateheze in čudovite maše v naravi ostanejo marsikateremu skavtu za vedno v spominu.

Zdaj, ko ima (upajmo) malo več časa zase, smo to izkoristili in z njim imeli kratek pogovor o njegovem zanimivem življenju.

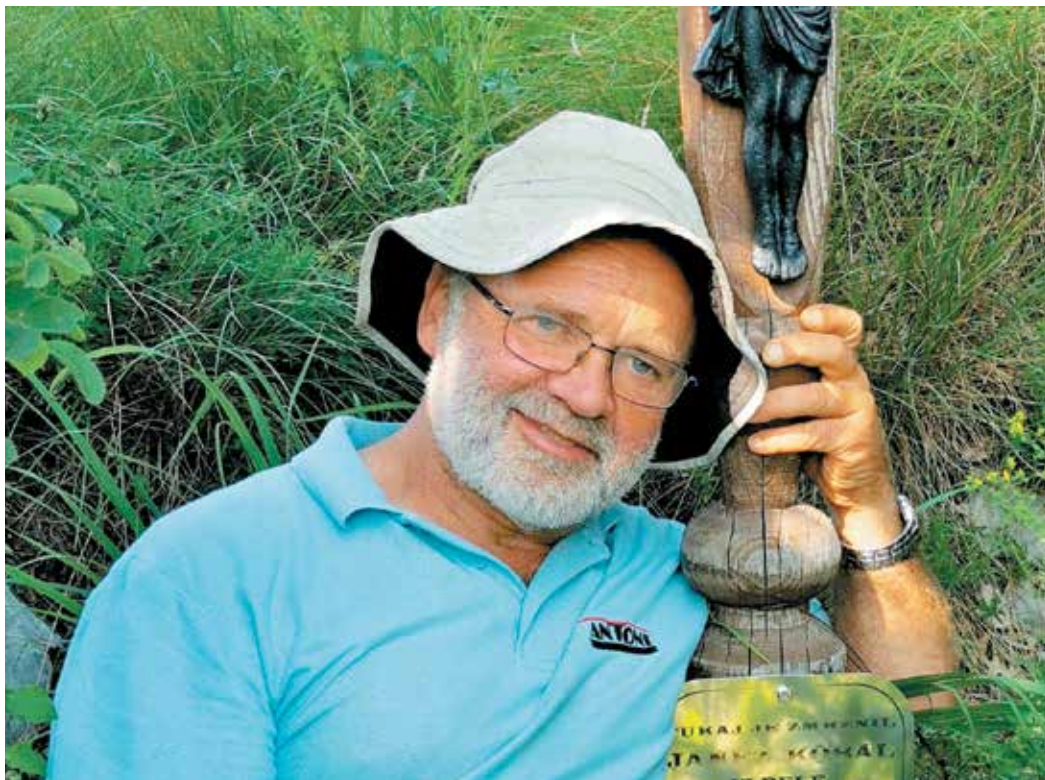
> **Kdaj in kje si se rodil? Nam lahko zaupaš kaj o svojem otroštvu?**

Rodil sem se 22. novembra 1962 v Beli, v občini Ajdovščina. Kmetje so bili takrat za zdravstvo samoplačniki in je bilo cenejše roditi se doma kot v porodnišnici. Že kot otrok sem bil pastir. S staro mamo sva pasla krave in vmes nabirala zdravilna zelišča. Šola je bila skoraj pet kilometrov daleč, kar se mi obrestuje še danes. Vsak dan smo se otroci kar dobro razgibali na tisti poti.

> **Kdaj si pričel razmišljati o vstopu v duhovniški poklic? Kaj te je prepričalo, da si vstopil v bogoslovje?**

Prvič sem rekel, da bom duhovnik, iz lenobe in trme. Imel sem kakih pet let. Hodili smo k šmarnicam pet kilometrov v hrib. Starejši brat in sestra sta hodila hitro in nekoč sem se vrnil nazaj domov. Mama me je našla, ko sem doma ob hiši pri kapelici delal načrt za novo cerkev, ker je tista v Podkrajju odločno predaleč. Mama je rekla, da bi cerkev že postavili, ampak kje bi dobili duhovnika. In sem menda odgovoril, da bom jaz duhovnik.

Ob koncu osnovne šole je bila ena želja, da bi bil duhovnik, ampak ... imel sem tudi tisoč drugih

Janez Kobal

interesov. Ko sem bil že odločen, da grem na »normalno« gimnazijo, me je Gospod pripeljal v Stržišče. V skupnosti mladih se je smisel duhovnikovega dela in klic povnil. Pa sem nadaljeval in omahoval. Ko sem bil posvečen v diakona, sem rekel Jezusu zelo iskreno: »Dosti si upaš ...!«

> **Nekaj let po posvetitvi si pričel sodelovati z italijanskimi skavti, s pomočjo katerih se je postavljala temelj sodobnega slovenskega skavtskega združenja. Kaj te je navdušilo za to poslanstvo?**

Posvečen 1988 sem postal kaplan v Tolminu. Tam smo imeli sedem mladinskih skupin in nekateri teh mladih so po Stični 1990 začeli težiti, da bi imeli skavte. Šli so na usposabljanje in mi povedali, da vsak steg potrebuje tudi duhovnega asistenta. Iz Stržišča sem poznal nekaj goriških zamejskih skavtov in Marjana Markežiča. Najprej sem njega vprašal, kaj to pomeni. Mislim, da je to kaj kompliciranega, pa mi je naročil samo, naj bom čim več skupaj z mladimi. 1992 sem srečal Francota in Menu-ta, to sta dva voditelja od italijanske skavtske katoliške organizacije AGESCI. Povabili so me na usposabljanje za duhovne asistente, ki ga je spremljal takrat generalni duhovni asistent, sedaj že kardinal Arigo Miglio. Ko sem se vrnil domov, sem bil najbolj izobražen duhovni asistent od vseh duhovnikov v Sloveniji. Ker se je slovenski izvoljeni GDA preveč predal alkoholu, so ga izključili iz izvršnega odbora

in prosili mene za vršilca dolžnosti takrat jeseni 1992. Mislim, da takrat niti nisem bil navdušen. Bolj je prevladovala odgovornost do Cerkve in ljubezen do mladih. Spomnim se pogovora v neki družbi, kjer je bil tudi nadškof Šuštar. Skavte bomo imeli, to ni odvisno od nas; ali pa bodo v Cerkvi ali zunaj, je pa zelo odvisno od Cerkve. Takrat sem bil že župnik v Sečovljah. Vzel sem si veliko časa, da sem naredil celo pot usposabljanja, najprej v Italiji in potem še pri nas.

> **Leta 1990 je bila skavtska organizacija oz. ZSKSS uradno ustanovljena in danes ima skoraj 6000 članov. To je najbrž dober znak? (Kakšni občutki te prevzemajo ob tem?)**

1990 je bila še Jugoslavija in smo bili prvo društvo s katoliškim imenom, registrirani še po jugoslovanskem zakonu o društvih. Tudi znotraj Cerkve menda prednjačimo kot prvo društvo laikov na območju tedanje Jugoslavije. Glede na hitro širjenje in dobro delo smo imeli 1995 stavo za eno pico. Italijani so stavili, da nas bo do leta dva tisoč že deset tisoč članov. Mi, takratni Izvršni odbor, smo dobili stavo, ker smo rekli, da nam strategija ni veliko število, ampak kakovost. Samo kakovostno delo v majhnih skupinah z osebnim spremljanjem povečuje število. V bistvu glede na to, kako dober je naš program in kako dobro delamo, nas res ni veliko. Smo pa v kulturi, ki premalo ceni in vzgaja prostovoljstvo in nam manjka predanih voditeljev.

> **Vzponi in padci od ustanovitve pa do danes?**

Otrok, ki vstopi, si ne zna niti čevljev zavezati in je samo pašto na belo, postane odgovoren kristjan in državljan, sprejme poslanstvo in odgovornost kot voditelj za svojo skupino in potem služi v Cerkvi in državi tudi zaradi skavtske vzgoje, je pokazatelj vzponov. Takih vzponov je na tisoče. Kot organizacija smo prinašali koncilsko idejo o laičkem apostolatu v našo zelo klerikalno Cerkev. Znotraj države smo razvijali prostovoljstvo in idejo o nestranskarstvu

Izlet v Assisi z mladimi, ki še vedno vztrajajo eno leto po njihovi birni.

civilni družbi. Vključevali smo se v mednarodno sceno in postali člani WAGGGS in ICCG. Imeli smo srečo in blagoslov, da smo izvolili v izvršni odbor vedno tiste prave ljudi z vizijo za državo in Cerkev. Iz naših vrst in tudi s pomočjo naše vzgoje je prišlo kar nekaj duhovnikov, redovnikov, redovnic in misijonarjev. Še važnejše so družine, očetje in matere, ki se poročijo v Cerкви in zagotavljajo svojim otrokom tako pogumno vzgojo in srečno otroštvo, kjer je stvarstvo imenitna učilnica za življenje. Velik blagoslov je, da smo uspeli postaviti skavtsko hišo.

Padci oziroma preizkušnje so tudi stalnica. Že leta 1992 je umrl na skavtski šoli v Italiji duhovnik Marko Mohorič, in potem je bilo še nekaj nesreč pri skavtskih aktivnostih. Nekaj samomorov in zlorab se je tudi zgodilo. To so za tiste, ki vodimo organizacijo in jo imamo radi, res hude preizkušnje. Pa tendence, da bi nas zase opredelila kakšna politična stranka in da bi padli pod kakšno skrajno gibanje v Cerкви. Nevarnost, da bi izgoreli naši voditelji in bi se izpraznili. Nevarnost, da bi nam zmanjkalo ustvarjalnosti pri vzgoji in katehezi, da bi nehali iti višje in dlje ... Da bi se izpraznila naša praznovanja.

> Kaj je cilj skavtske vzgoje? Ali je le-ta del skavtskega poslanstva že od vsega začetka? Kaj bi ustanovitelj Robert Baden-Powell menil o naših skavtih danes?

»Skavtska vzgoja je proces, ki s skavtsko metodo na vseh področjih vsebine vzgajanja omogo-

Janez s kolegom na srečanju skavtskih voditeljev organizacij WAGGGS in WOSM iz cele Evrope

ča celostni razvoj posameznika v pristnega, samostojnega, odgovornega in zdravega človeka, kristjana in državljana.«

Definicija, ki smo jo zapisali par let nazaj, zelo dobro povzema izvirno misel skavtskega ustanovitelja. Človek, kristjan in državljan je tudi v njegovi zamisli. Pa če omenim samo kristjana: Kako potrebujemo pristnih kristjanov (ne ponarejenih)! Naša Cerkev bo obstala, če bomo uspeli vključiti samostojne kristjane (take pobudniške, ne hlapčevsko ubogljive, ki čakajo, da bo nekdo razmišljal namesto njih). Odgovorne kristjane, zavzete za našo Cerkev, ker Cerkev ni last škofov in duhovnikov. In zdrave kristjane (zavračamo mlačne kristjane in fanatike na drugi strani). Enako velja za ljudi, za očete in matere in politike in direktorje in učitelje ..., kamorkoli te Bog postavi, bodi pristen, samostojen, odgovoren in zdrav.

Naše skavtsko združenje je med skavti v svetu zelo cenjeno. Smo majhni in že na začetku smo se postavili na dobre temelje. Zaradi majhnosti se tudi hitreje prilagajamo. Druga posebnost je mladost naših voditeljev in tretja veliko duhovnikov, kar sto jih je, ki vsaj malo spremljajo kot asistenti naše mlade. Baden-Powellu bi bilo to všeč. Verjetno bi nas prosil, naj se bolj potrudimo za srečno življenje: »Sreča pa je v tem, da osrečuješ druge.«

> Katolištvo se usipa, čemu pripisujete to, da katoliško skavtstvo še vseeno raste?

Statistika zadeva številke, vsebino je težko meriti. Kristjani smo osebe in že dolgo manjšina. Kjerkoli sem srečeval katoličane, ki so bili v manjšini, so imeli zelo veliko duše. Za kristjane v Jordaniji ali Libanonu je značilna medsebojna povezanost in pripadnost. Jezusu je uspelo narediti jedro dvanajsterih, pa še ti so se »usipali«. Zgledalo je, da bo šlo vse v nič, pa potem je bil Bog na delu ... Skavtstvo raste, ker je tudi za katoličane prijazno okolje in ker gre za majhne skupine s pristnimi odnosi in resno usposobljenimi voditelji.

Nekaj modrosti Roberta Baden-Powella

»Na pravi poti k sreči je tisti, ki skrbi za srečo drugih. Skušajte zapustiti ta svet za spoznanje boljši, kakor ste ga prejeli.«

»Delaj tako, da bo tvoja dejanja in misli vodila ljubezen.«

»Glej daleč, in ko misliš, da že gledaš daleč, glej še dlje!«

»Vzemite življenje kot igro in svet kot igrišče.«

»Znova in znova sem razložil, da je namen skavtskega gibanja izvidnikov in vodnic zgraditi moške in ženske v državljanke, obdarjene s tremi H-ji, kateri so: zdravje, veselje in pripravljenost pomagati. Moški ali ženska, ki je uspel razviti te tri lastnosti, si je zagotovil glavne korake do uspeha v tem življenju.«

»Največ vredna stvar je poskušati osrečiti življenja so-ljudi.«

»Niti plačila niti nagrade ne dobimo za služenje, toda prav to nas osvobaja. Ne delamo za delodajalca, temveč za Boga in za lastno vest.«

»En teden skavtskega življenja na taboru je vreden toliko kot šest mesecev teoretičnega učenja v učilnici.«

Janez z bodočimi prvoobhajenci, ki so po prvi sveti spovedi oblekli belo oblačilo.

> Skavtska organizacija stremi k bratstvu brez razlik – vsi smo enaki. Pa vendar nekdo mora prevzeti vodstveno vlogo. To poleg načelnice in načelnika zajema tudi generalnega duhovnega asistenta. To funkcijo si opravljal tri mandate, leta 2022 pa si postal tudi generalni duhovni asistent na evropskem nivoju. Z letošnjim letom funkcijo slovenskega generalnega asistenta predajaš naprej. Kaj sploh je vloga te funkcije? Kaj ti je ta izkušnja dala?

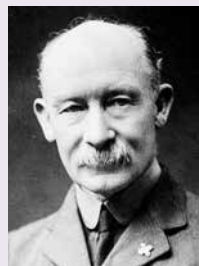
Duhovni asistent je vodja, ki ni voditelj, ampak asistira voditeljem. Skrbi za navzočnost Cerkve v skavtstvu in skavtstva v Cerкви. Poklican od skavtov, ki mu zaupajo, in poslan od Cerkve. Na funkciji sem bil dva mandata na začetku, od leta 1992 do 1998, in dva mandata sedaj, od 2017 do 2024. Še leto in pol mandata imam v ICCG (international catholic conference of Guiding) za evropsko regijo. Pomeni povezovanje katoliških organizacij v svetovni organizaciji WAGGGSa s Cerkvijo in med seboj. Tu imam načelnico in še tri članice tega evropskega odbora. Povezujemo in usposabljam tudi generalne duhovne asistente v evropskih skavtskih združenjih.

Izkušnja s skavti me dela bolj duhovnika. Skrbi, da ostajam mlad, kljub letom, ki tečejo, da študiram, berem, pišem, srečujem mnogo izvrstnih ljudi. Odkrivam, česa vsega ne znam. Kompetence za vodenje skupine in tudi menedžerska znanja za vodenje župnije. Veliko priložnosti za odkrivanje skritih koticov stvarstva vsepovsod po svetu. Dobre prakse in metode, ki delujejo. Izkušnja mi je omogočila mnogo srečanj, ki me delajo bolj srečnega in samozavestnega duhovnika. Srečujem ljudi, ki imajo ogromno časa in energije za spreminjanje tega sveta v prijazno bivališče za vse ljudi.

> Ali si opazil kakšne razlike med slovenskimi in ostalimi skavti?

Prav vsaka skavtska organizacija ima svojo identiteto in vsi smo si različni. Pestrost je fantastična in tudi po Božji zamisli. Skavtsko bratstvo je možno prav zaradi razlik. Skupna je ljubezen do Boga (pa ne glede na to, kako ga imenuješ ali slaviš) in domovine. Vsakdanje dobro delo in življenje v stvarstvu pa še kaj. Vsaka organizacija naredi izbire, mi smo izbrali katolištvo, sovzgojo, delo v majhnih skupinah ... in zapisali vrednote.

> Kako bi razložil razliko med skavti in taborniki?

Dopust v Dolomitih v družbi prijateljev

Imamo podobno metodo, delamo z mladimi. Imamo različno zgodovino pa tudi vzgojne cilje. Marsikaj lahko naredimo skupaj in povezani. Ker pa so cilji nekoliko različni, je marsikaj nemogoče. Če ima ena organizacija za cilj Uršljo goro, druga pa Nanos, je potrebno izbrati tudi različno pot. Čeprav bi imeli isti cilj, bi lahko izbrali različne poti.

> **Že preden si postal evropski duh. asistent, si dosti potoval. Dosti prijateljstev si stkal in obdržal tudi z italijanskimi skavti. Imaš veliko prijateljstev in znanstev tudi v drugih državah? Kako ohranjaš stike?**

Hribolazenje in potovanja imam v genih. Žal so mnoga prijateljstva zašla in jih ne ohranjam, vendar smo na neki način povezani. Če bi me pot zanesla skoraj v katerokoli državo na svetu, bi tam bil nekdo, ki bi ga pocukal za rokav. Mnogih se spominjam, ker so že umrli, tudi od italijanskih soustvarjalcev slovenske skavtske organizacije so mnogi že pri Očetu. Veliko so vredna tudi kakšna naključna srečanja. Ni mi težko prositi za dva kvadratna metra njihovega stanovanja, da pogrnem armafleks in stegnem spalno. Vedno dobim povrh še hrano in pijačo.

> **Skavtstvo je pomemben del tvoje identitete. Na kaj je skavtstvo (tvojo osebnost) najbolj vplivalo?**

Preprostost, igrivost in mirnost, tudi ko gre kaj zelo narobe. In načrtnost. Ko pretehtaš, kaj od ti-

Janez s sovoditelji stega Ankaran 1 na taboru voditeljev 2019

stih tisočih zadev je resnično in najbolj enostavno in najbolj učinkovito. Pa česar še ne znam, bom prosil, da mi nekdo naredi ali da me nauči.

> **Poleg vseh skavtskih obveznosti že 19 let opravlja službo župnika v Izoli in Kortah. Kaj se ti zdi najlepše pri opravljanju te službe?**

Preprosto, rad sem duhovnik v teh krajih. Sem zelo lepo sprejet. Ljudem povem in raz-

ložim, ko česa ne morem narediti, in se prilagodijo. Področje mojega župnikovanja je zelo multikulturno. V zadnjih 70 letih so sem prišli ljudje iz vseh krajev nekdanje Jugoslavije in kristjani so prinesli s seboj zelo različne tradicije in navade. Kristjani smo v manjšini, pa vendarle spoštovani zaradi vrednot, ki jih predstavljamo. Zelo veliko je odraslih, ki vstopajo v krščanstvo. Otroci so trdni in zvesti pri verouku in vera običajno ni neka tradicija, s katero je treba opraviti do birme. Ljudje sami poskrbijo za marsikaj in so hvaležni za vsako spodbudno besedo, ki jim jo namenim pri bogoslužjih in v osebnih srečanjih.

> **Župnija je dvojezična. Kaj so največji čari takšne skupnosti? Ali obstajajo tudi kakšne šibke točke?**

Župnija Izola je dvojezična. Gre pa za eno skupnost, ki v glavnem pozna oba jezika. Že preden sem prišel, so ukinili redno sveto mašo v italijanskem jeziku. Imamo pa na željo kadarkoli sveto mašo in pogreb v italijanščini ali kombinirano v obeh jezikih. Tudi otroci iz italijanske šole hodijo k slovenskemu verouku, ker bi bili drugače bolj posamezniki, za katehezo pa je potrebna skupina.

Včasih zaznam, da manjšina za svoj obstoj potrebuje konflikte, ki se jim pa spretno izogibam. Zelo rad se srečujem

in poslušam nekdanje Izolane, ko obujajo spomine, kako je bilo, še preden so jih izgnali. Vsako leto se parkrat srečamo pri sveti maši s tistimi, ki sedaj živijo v Trstu in njihovimi potomci.

Šibkih točk je zelo veliko, kot povsod. Potrošništvo, prezaposlenost, razvrednotenje vrednot, zasvojenost, turizem ... prinašajo mnoge izzive. Pri skavtih raje kot o problemih rečemo temu novi izzivi.

> **Zdaj ko si zaključil mandat duhovnega asistenta, boš najbrž imel kaj več časa zase. Kako poleg skrbi za svoj slovit oljčni nasad najraje preživljaš čas, ko nimaš službe?**

V oljčniku je treba delati podobno kot z ljudmi. Skrbeti, da se ne zapleveli preveč in obrezovati oljke tako, da sonce pride v srce drevesa.

Zdaj ko sem star, je postalo teden smučanja na leto premalo in ga podaljšujem za kakšen dan. Brat pravi, da mi zelo koristi delo v gozdu in na žagi oziroma v mizarski delavnici. Prijatelji pravijo, da potrebujem kakšno potovanje, ker vsega še nismo videli. Gore so v svojem tremendum - fascinars neskončno privlačne. Pri slovenskih skavtih sem obljubil še kakšen teden na leto, da bom kaj pomagal.

Idej je vsekakor več kot časa.

> **Ali imaš kaj stika s Slovenci zunaj Evrope?**

Skavti smo imeli en formalen stik z »našimi« v Clevelandu. Na potovanjih sem kdaj poiskal kakšnega misijonarja ali misijonarko, kaj več pa zunaj Evrope nisem bil v stiku s Slovenci. Kar nekaj stikov je bilo še pred leti z goriškimi in tržaškimi slovenskimi skavti. Smo se slučajno srečali tudi lansko leto v Lizboni na svetovnem dnevu mladih.

To leto je župnijski oljčnik dal izjemnih 800 kg pridelka.

> **Prihodnost včasih izgleda zelo negotovo. Kako jo vidiš ti?**

Po vsem, kar prihaja iz generalskih štabov, trgovcev z orožjem in političnih pisarn. Po globalnem segrevanju, trgovini z ljudmi in tistem, kar nas lahko doleti iz medicinskih laboratorijev ali genetskih sprememb. Po podatkih, da je krščanstvo v Evropi v zatonu in vrednote stvar dogovora. Po napadih na nekoristna življenja, tista pred rojstvom in tista, ki ne zmorejo več ... bi lahko gledal v prihodnost brez prihodnosti.

Kljub temu sem poln veselja. Vsako jutro, ko se odločim, da bom še duhovnik, pogledam na novomašni križ, kjer je zapisano: »Ne bojte se, Jaz sem z vami, vse dni ...«

Janez, hvala ti za tvoj čas in da si z nami podelil svoje spomine.

Bi-Pi

Procesije izseljenskih skupnosti v Buenos Airesu

V petdesetih letih prejšnjega stoletja so izseljenske skupine katoliških narodnosti v Buenos Airesu pripravile v mesecu maju mogočne verske manifestacije. Če je vreme dovoljevalo, so se v procesiji pomikale skupine od široke avenije 9 de Julio po aveniji De Mayo do Majskega trga mimo vladne palače Casa Rosada in se nato v buenosaireški stolnici udeležile svete maše. Da bi moglo čim več članov te množice vstopiti v cerkev, so iz nje odnesli vse klopi; prednost so imele narodne noše in zastavonoše. Slovenci so se jih redno udeleževali v velikem številu.

V fotoarhivu Rafaelove družbe je fotografirana procesija 27. maja 1956, tretja po vrsti. Mogočnega sprevoda se je udeležilo okoli šeststo slovenskih rojakov, lepo število njih v narodnih nošah. Na čelu skupine so fantje nosili slovensko, argentinsko in papeško zastavo, narodne noše pa slovensko zastavo. Za njimi in pred skupino moških je plapolala tudi bandera svetogorske Matere Božje.

V sprevodu je bil Marijin kip, ki so ga nosili in spremljali zastopniki emigrantskih narodnosti v svojih narodnih nošah. Vso pot so skupine v svojih jezikih prepevale pesmi v čast Materi Božji. Na pločnikih pa je mnogo buenosaireških prebivalcev sledilo morju ljudi in občudovalo bogastvo in barvitost različnih narodnih noš. Med udeleženi narodnostmi sta izstopali hrvaška s sliko kardinala Stepinca, Madžari pa s sliko kardinala Mindszentyja. Oba sta veliko pretrpela pod domačima komunističnima diktaturama.

V stolnici je sledila slovesna maša. Daroval jo je hrvaški frančiskan; subdiakon je bil slovaške narodnosti, diakon pa Jože Jurak, poddirektor slovenskega dušnega pastirstva v Argentini. Tisti čas je domači nadškof živel v Vatikanu, zato je vernikom govoril apostolski administrator msgr. Fermín Laffite o veri, ki družijo vse narodnosti brez razlike jezikov in ras ter o ljubezni do Marije, srednice vseh milosti. Zbranim vernikom je podelil tudi svoj blagoslov.

Čelo slovenske skupine z argentinsko, papeško in slovensko zastavo

Skupina slovenskih narodnih noš s slovensko zastavo

Narodne noše so vzbujale veliko zanimanje in občudovanje.

Marijin kip v spremstvu narodnih noš vseh udeleženi narodnih skupnosti

Moški del procesije z bandero svetogorske Matere Božje

Procesija se je vila tudi pred vladno palačo.

Del slovenske duhovščine in redovnic

Ženski del procesije z otroki

Pek

1. Kaj je na sliki?

RUHK

MLJŽEA

ICKAJAZER

OVSIRA UČŠTRKA

OIČGLJREK

OKRF

ERASTP

ŠKOPITI

2. Besede razvrsti po skupinah:

čokoladna rolada	ajdov kruh	kremna rezina	beli kruh	jabolčni zavitek
sirova štručka	črni kruh	rogliček	makova štručka	krof
polnozrnati kruh	torta	pirin kruh	sadna pita	kajzerica
vrste kruha		pecivo		sveže slaščice

3. Dopolni recept za kruh.

postavimo gnetemo vlijemo ogrejemo
pečemo zmešamo oblikujemo pokrijemo

V skledi ___1___

malo mlačne vode,
kvas in sladkor.

Skledo ___2___

na toplo, da kvas

vzhaja. V večji skledi zmešamo moko, sol in še malo

sladkorja. Na sredi naredimo jamico in vanjo

___3___ mešanico s kvasom, vodo in olje. Vse

skupaj ___4___ približno 7 minut, da dobimo

gladko testo. Testo nato ___5___ v hlebček.

Hlebček položimo v skledo, ga ___6___ z vlažno

krpo in pustimo vzhajati približno eno uro. Ko testo

vzhaja, ga še malo zgnetemo in položimo v pekač.

Pečico ___7___ na 220 °C in vanjo položimo pekač

s testom. Kruh ___8___ približno 45 minut.

4. Reši rebusa.

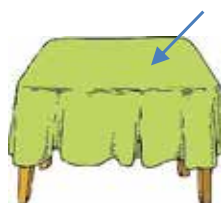

1 2 3 4 5

A = U

Rešitev: _____

T = E

O = A

Rešitev: _____

5. Ali poznaš besede?

Kako se imenuje snov, ki jo navadno uporabimo za vzhajanje testa?

- a) kvas
- b) poper
- c) moka

Kako se imenuje pecivo iz kvašenega testa, podkvasite oblike?

- a) piškot
- b) kifelj
- c) štručka

Kako se imenuje drobno zmlet ali zdrobljen posušeni kruh?

- a) drobtine
- b) kaša
- c) moka

Kako se imenuje kos kruha, odrezan na koncu štruce ali hlebca?

- a) hlebec
- b) rezina
- c) krajec

Kaj pomeni, če nekdo nekomu reče, da iz te moke ne bo kruha?

- a) Da se je recept ponesrečil.
- b) Da je zmanjkalo moke.
- c) Da se neka stvar ne bo uresničila.

Kaj pomeni, če nekdo reče, da je šel s trebuhom za kruhom?

- a) Da nekam redno hodi na kosilo.
- b) Da je šel v tujino služiti kruh.
- c) Da ga pogosto boli trebuh, če je kruh.

REŠITVE:

1. Kruh, žemlja, kajzerica, sirova štručka, rogliček, krof, presta, piškoti
2. Vrste kruha: beli kruh, črni kruh, polnozrnati kruh, ajdov kruh, pirin kruh
Pecivo: kajzerica, sirova štručka, makova štručka, krof, rogliček
Sveže slaščice: čokoladna rolada, sadna pita, jabolčni zavitek, torta, kremna rezina
3. 1 zmešamo, 2 postavimo, 3 vlijemo, 4 gnetemo, 5 oblikujemo, 6 pokrijemo, 7 ogrejemo, 8 pečemo
4. štruca, presta
5. a, b, a, c, c, b

Igra za učenje jezika: IGRAMO SE RESTAVRACIJO

Učenci dobijo listke z nekaterimi tipičnimi jedmi (npr. solata, riž, ocvrto meso, zelenjavna juha ...). Na nekoliko večjih lističih so zapisani »deli jedilnega lista« (Predjedi, Juhe, Glavne jedi, Priloge, Solate, Sladice ...). Učenci v manjših skupinah izdelajo jedilni list (dva zlepljena trša lista). Na prazne lističe lahko dodajo še kakšno jed po lastnem izboru. Na prvo stran napišejo ime restavracije, lahko kaj dorišejo, dodajo cene, si izberejo, na kaj lahko gost dobi popust ...

Sledi igra vlog – učenci hodijo od gostilne do gostilne, si izbirajo in naročajo hrano.

Premisleki

Sociolog in publicist prof. dr. Matevž Tomšič na Demokraciji o neosnovanem napadu na ustavnega sodnika ddr. Klemena Jakliča

Pred dnevi je bil sprožen politično-medijski pogrom zoper ustavnega sodnika Klemena Jakliča. Zgodil se je očitno usklajen napad osrednjih prorežimskih medijev, kar je mogoče sklepati po tem, da so se prispevki z malodane identično vsebino na več mestih pojavili skoraj ob istem času. Krona tega pa je bil poziv predsednice parlamenta Urške Klakočar Zupančič k njegovemu odstopu. In kaj je bil deklarirani razlog za to? »Razkrilo« se je, da je imel omenjeni ustavni sodnik več let svoj s. p., tj. status samostojnega podjetnika. Po prepričanju kritikov ga ne bi smel imeti, češ da zakon o sodniški službi tega ne dovoljuje.

A so pogrnilo na celi črti. Popolnoma se je razgalil njihov pravni diletantizem. To je še posebej problematično pri vodilni političarki osrednjega zakonodajnega organa, ki je celo nekdanja sodnica – hkrati pa kaže to, kdo vse lahko danes pride na najvišje državne funkcije. Sklicevali so se namreč na napačen zakon. Zadev, povezanih z delovanjem ustavnih sodnikov, ne ureja zakon o sodniški službi, ampak zakon o ustavnem sodišču. Ta pa jim izrecno dopušča dodaten angažma, in sicer na pedagoškem in znanstvenoraziskovalnem področju ne glede na formalno obliko tega angažmaja. In prav s tem se ukvarja sodnik Jaklič. Situacija je torej povsem čista. Ne-

sporno je, da s svojim dodatnim delom ni kršil nobenega pravila. /.../

Seveda ni naključje, da je takšnih napadov deležen prav omenjeni ustavni sodnik. Gre namreč za vrhunskega strokovnjaka in intelektualca, dvakratnega doktorja znanosti, ki je predaval na znameniti univerzi Harvard. A problematičen je njegov nazorski profil. Že preden je nastopil sedanjo funkcijo, je bil v svojih javnih nastopih in zapisih pogosto kritičen do aktualnega stanja v slovenski družbi.

Konec aprila umrli p. dr. Bernardin Sušnik, urednik revije za Slovence v Ameriki Ave Maria, o vlogi Cerkve v družbi

To, kar se objavlja, kar se piše, posebno to, kar je uradnih dokumentov, imam vtis, da je vse skupaj le pobožen mjav-mjav. Mislim, da ljudje pričakujejo odločno besedo. Recimo, ko sem bil v Ameriki, sem videl, da so škofje javno in jasno povedali, kaj kristjan sme voliti, česa ne sme voliti, kaj sme delati, česa ne sme delati. Tega pri nas nisem nikoli slišal. Da bi en ljubljanski nadškof kdaj rekel, te in te stranke ne smete voliti. Tam je to normalno, nihče se ne pohujšuje nad tem. Cerkev je del civilne družbe in ima pravico povedati svoje mnenje. Zakaj pri nas ne bi tega naredili? Pa če se že bojijo, zakaj ne rečejo: »Ne smem vam reči, koga ne smete voliti, lahko vam pa povem, koga bom jaz volil.« To bi ljudem nekaj pomenilo, če bi nadškof to rekel.

To je strah pred odločitvijo. Če se ti odločiš za nekaj, moraš imeti toliko poguma, da to zadevo tudi zagovarjaš pred ljudmi. Jaz to mirno ljudem

povem. Nikoli nikogar jasno ne imenujem, ampak dovolj jasno povem, da vedo, koga mislim.

Imunolog prof. dr. Alojz Ihan v Delu o cepljenju

V Evropi je cepljenje otrok na srečo samoumevno, seveda pa vzdrževanje samoumevnosti ni povsem enostavno, saj ljudje niso več soočeni z družinskimi zgodbami o umrlih ali prizadetih sorodnikih zaradi davice, ošpic, otroške paralize. Zato pediatrom ni lahko. Še manj preprosto je uvajanje novih praks cepljenja v nekatere skupine odraslih. Da bi na primer nosečnicam postalo samoumevno, da se cepijo in zaščitijo bodočega novorojenca proti oslovskemu kašlju in RSV (respiratorni sincicijski virus).

V Evropi je tudi vse več starejših, ki postajajo zlasti po 65. letu zelo krhki na vpliv sezonskih prehladnih bolezni na njihovo zdravje. Njihov »postaran« imunski odziv in bivanje v domovih za starostnike z veliko možnostjo širjenja okužb narekuje enako skrb, kot jo imamo za preprečevanje okužb pri podobno krhkih otrocih.

Zato v evropski skupini za cepljenje odraslih, katere svetovalci se dvakrat na leto srečujemo zaradi načrtovanja programov cepljenja, po epidemiji predvsem razpravljamo o tem, kako narediti samoumevno tudi cepljenje starejših in zdravstveno krhkih proti pnevmokokom, gripi, covidu-19, RSV in pasavcu, da bi s tem čim bolj preprečevali zbolevanje in hospitalizacije, po drugi pa zmanjšali množično uporabo antibiotikov, ki se ob tovrstnih okužbah predpisujejo zaradi zapletov bolezni ali pa za vsak primer.

NOVICE

20 LET OD VSTOPA SLOVENIJE V EU. Prvega maja smo se spomnili 20. obletnice največje širitve Evropske unije, ko je v povezavo vstopila

Vir: Splet

tudi Slovenija. Mnogi si niti več ne predstavljamo, kako je živeti zunaj Unije, a drži tudi, da teh dvajsetih let nismo izkoristili tako dobro, kot bi jih lahko. Oziroma so jih države, ki so vstopile sočasno z nami, bistveno bolje. Kot je izjavila predsednica države, Nataša Musar, nam članstvo prinaša okolje, kjer so človekove pravice in svoboda najbolj zaščitene in nam posledično prinašajo boljše življenje.

KRSTNA IZVEDBA SLOVESKEGA DELA V BERLINSKI FILHARMONIJI. 18. in 19. maja je bilo v berlinski filharmoniji prvič izvedeno delo Anemoi slovenskega skladatelja Vita Žuraja. Skladatelj je navdih za svojo polurno kompozicijo našel v starogrški mitologiji. Vsakega od osmih grških bogov vetra Žuraj predstavi z različnimi formacijami glasbil. Gre za prvi primer, ko je filharmonija kompozicijo naročila pri slovenskem skladatelju.

REFERENDUMI. 9. junija, istočasno kot evropske volitve, bodo potekali trije posvetovalni refe-

rendumi: pomoč pri končanju življenja, uvedba preferenčnega glasu za volitve v DZ ter uporaba konoplje. Slednje bo razdeljeno na dve referenčni vprašanji: Gojenje in uporaba konoplje v medicinske namene in gojenje za osebno uporabo. Stranki SDS in NSi nasprotujeta in sta na ustavno sodišče vložili zahteve za presojo in zadržanje referendumov.

SPOMINSKI DAN ZA ŽRTVE KOMUNIZMA. Evro-poslanka Romana Tomc je uspela prepričati Evropsko ljudsko stranko (EPP), da je obsodila ukinitve spominskega dne na žrtve komunizma, ki jo je izvedla vladna koalicija Svobode, SD in Levice pod vodstvom predsednika vlade Roberta Goloba. Poslanci Evropskega parlamenta so bili na problem opozorjeni s peticijo na evropski ravni, ki jo je predstavil zgodovinar dr. Mitja Ferenc, s kolegom dr. Jožetom Možino. Peticija je pozvala, da slovenska vlada žrtvam komunističnega nasilja in žrtvam drugih totalitarnih režimov zagotovi pravico do groba in spomina. Peticijo je podpisalo 2000 oseb, kar je najvišje število med parlamentarnimi peticijami lansko leto.

Vir: Splet

SLOVENSKA SLIKARKA ELDA PIŠČANEC. V prvih dneh maja je izšla knjiga Metke Pekle z naslovom »Segam po nebesnih zvezdah«. Knjiga je življenjepis slovenske slikarke Elde Piščanec, ki je svoja prva leta življenja preživela v Trstu. Elda je ena od le treh slovenskih umetnic, rojenih v 19. stoletju, ki se je šolala na akademiji, in sicer na Kraljevi akademiji za lepe umetnosti v Firencah. Izpopolnjevala se je tudi v Parizu, njena dela pa danes visijo v mnogih muzejih. S slikarkino zapuščino se je avtorica, ki je slikarkina pranečakinja, ukvarjala več kot 20 let.

PREKINITEV SCHENGenskega SPORAZUMA. Na pobudo Italije je Schengenski sporazum s Slovenijo začasno ustavljen. Kot je povedal italijanski zunanji minister in podpredsednik vlade, Antoni Tajani, je razlog za to skrb, da bi se ob vhodu v državo med migrante infiltrirali teroristi. V petih mesecih nadzora na slovenski meji so izsledili 2200 tujcev z neurejenim statusom in več kot polovica jih je bilo zavrženih. Po odločitvi Italije se je za nadzor na mejah s Hrvaško in Madžarsko odločila tudi Slovenija.

ŠE VEDNO DOLGE ČAKALNE DOBE. Čakalne dobe v zdravstvu se kljub obljubam o izboljšavi še naprej podaljšujejo, s tem pa se večja tudi število čakajočih nad dopustno čakalno dobo. Glede na zapise izkušenj posameznikov na socialnih omrežjih, lahko pacient, ki potrebuje ultrazvok srca

Slovenska sociala tone vse nižje

► Stane GRANDA

Mnogi so hvalili nekdanjo komunistično oblast, ker je poskrbela za široko zdravstveno in socialno zavarovanje. Spominjam se tete, nekdanje služkinje, ki je bila vsak dan vsaj pri eni jutranji in večerni maši, pa je vsak dan molila za Tita, ki ji je dal penzijo in da je lahko šla k zdravniku. Ni ji bilo mogoče dopovedati, da je pokojnino zaslužila sama in da je to standard za civiliziran svet pravilo, ne izjema. Ni bila Titova zasluga, ampak kvečjemu dolžnost. Žal nekateri mlajši še danes podobno mislijo in se ne zavedajo, da imajo beraške pokojnine zaradi nizkih plač v nekdanjem komunističnem režimu. Prav neverjetno je, kako so slovenski državljani politično slabo izobraženi in ne znajo ali celo nočejo razmišljati. Še vedno ne ločijo milosti od pravice.

Osrednji slovenski socialni problem so nizke plače in od njih odvisne pokojnine. Te se prepočasi usklajujejo z inflacijo in nesorazmerno naglo vzpenjajočimi življenjskimi stroški. Če je država prevzela skrb za dolgove nekdanje Jugoslavije, mora prevzeti tudi skrb za revne, zlasti ostarele, ki to niso po lastni krivdi, ampak so posledica nekdanjega režima.

Spominjamo se, kako so po drugi svetovni vojni za ostarele usposobili nekatere stare gradove, ki jih med vojno niso uspeli požgati. Stavbe so bile na samem, stran od naselij in vsakdanjega življenja. Po več deset ljudi so strpali v eno sobo. Stranišče je bilo le eno za celo nadstropje. Obupne, človeka nevredne razmere so reševali zaposleni z izjemno srčnostjo. Njihove plače so bile nevredne njihovega dela. Počasi, zlasti po večjih mestih, so se začele razmere zboljševati. Pojavil pa se je problem, da večina ni imela takih pokojnin, da bi pokrile stroške. Poseben problem so kmečki upokojenci, zlasti oni brez plačila sposobnih sorodnikov, ki so jim v zastavo jemali posest. Problem je začel postajati nerešljiv, pravzaprav osrednji.

”

Osrednji slovenski socialni problem so nizke plače in od njih odvisne pokojnine. Te se prepočasi usklajujejo z inflacijo in nesorazmerno naglo vzpenjajočimi življenjskimi stroški.

Če so bili premožnejši na boljšem, pa se pod to vlado tudi tem piše vse slabše. Primanjkuje delavcev, ki bi skrbeli za ostarele. V domovih so se naenkrat pojavile prazne sobe, več tisoč ljudi pa čaka na sprejem. Država obljublja, da bo uvozila Filipinke, toda to se bo zgodilo šele po letu ali dveh. V domovih za starostnike so

obupani. Tudi zasebniki, ki so vanje vložili kapital. Ljudje so prestrašeni. Še zlasti, ker je prejšnja vlada problem skoraj rešila, sedanja pa je njene ukrepe razveljavila. Obljubljala je naglo in hitro izboljšanje, v resnici pa je vse bolj črno. Resorni ministri iz vrst skrajne levice se vse bolj razkrivajo kot nekompetentni. Njihova nesposobnost se preveša v katastrofo.

Seveda pa problem nikoli ne nastopa sam. Vlada skupaj z nekaterimi posamezniki izvaja kampanjo za uvedbo evtanazije. V začetku seveda prostovoljne, toda kdo lahko v takih razmerah to verjame. Zdravniki in mnogi humanisti so ogorčeno proti, levica, ki povojnih pobojev ne obsoja, evtanazijo zagovarja. Namesto moralnega, je problem postal politično-ideološki. Zato lahko referendum o tem vprašanju uspe. Kje bomo končali?

Pred nami so volitve v nov evropski parlament. Obiti so za demokrate dobri, toda v prihodnjih dneh se lahko še marsikaj spremeni. Problem je v popolni ideološki razklanosti slovenske družbe, kjer bi ljudje volili tudi zarjavele prazne konzerve, če bi bile prave barve.

Čeprav se razklanost pri Slovencih še pogloblja, situacija v resnici ni tako težka, kot daje vtis. Levica je v krizi kot še nikoli v 21. stoletju. Nima intelektualnih voditeljev, nima programa. Vse je grajeno le na sovraštvu do Janše. Nekateri, zlasti med krščanskimi demokrati, so prepričani, da bi bilo takoj bolje, če bi se on umaknil. To bi bilo idiotsko. Izgubili bi še to, kar imamo. Problem je v tem, ker desnica ne zmore voditelja njegovega kova, ampak jo vodijo ljudje, ki so preveč prepričani vase in premalo v idejo, pod katero bi združili one, ki velikemu osamosvojitelju niso iz takih ali drugačnih vzrokov pripravljeni dati glasu. Prav zato se v teh dneh vse bolj spominjamo onih prek 20 000 rojakov, ki so bili po vojni pobiti ali pa so reševali življenje z begom v tujino. Drugo leto bo že osemdeset let od tistih nesrečnih dni, ki se jih spominjamo z obupom maja in junija vsako leto. Vse žrtve rodijo svoj sad. Tudi njihova smrt ni bila zaman!

hitro, nanj čaka do leta 2025. Iz tega razloga zmeraj več pacientov odhaja na zdravljenje na Hrvaško. Zdravljenje v tujini iz obveznega zdravstvenega zavarovanja je možno v primeru izčrpanih možnosti zdravljenja v Sloveniji, v primeru predolge čakalne dobe pri vseh izvajalcih v Sloveniji in na podlagi izdane napotnice za ambulantno zdravljenje v drugi državi članici EU.

Po odločitvi ministrice za zdravje Valentine Prevolnik Rupel bo nastal nov pravilnik o naročanju in upravljanju čakalnih seznamov ter najdaljših dopustnih čakalnih dobah.

450 HARMONIKARJEV NA BLEDU. 4. in 5. maja je na Bledu potekalo srečanje harmonikašev. Prvi dan je potekalo tradicionalno tekmovanje Zlata harmonika, ki se ga je udeležilo okoli 50 tekmovalcev. Tekmovanje je bilo predizbor za novembrsko državno tekmovanje v igranju diatonične harmonike. Naslednji dan se je odvijal dogodek Harmonika ob Blejskem jezeru, ki se ga je udeležilo več 450 harmonikarjev. Vikend je spomin na 6. maj, svetovni dan harmonike.

Vir: Splet

GOSPODARSTVO. Da slovensko gospodarstvo ni v dobri kondiciji, zdaj pričajo tudi rezultati. Po poročanju STA se je februarja obseg storitev v državah z evrom na mesečni ravni povečal za odstotek, v celotni EU pa za 1,1 odstotka, medtem ko je Slovenija nazadovala. Evropski statistični urad Eurostat je izračunal, da je bila na letni ravni rast 4,9- oz. 4,8-odstotna. To pomeni, da smo v obeh primerjavah zaostali za povprečjem, na mesečni ravni pa smo zabeležili celo največji padec obsega storitev med državami v Evropski uniji. Podatek o obsegu storitev je zelo pomemben indikator kondicije gospodarstva, saj zajema tako vzdušje potrošnikov kot robustnost industrije.

BOTANIČNI VRT JE OGROŽEN. Na njegovem območju naj bi namreč speljali drugi tir in površino vrta zmanjšali za 2 na 1,7 hektara. S tem bi morala biti odstranjena mnoga dragocena drevesa, gradnja pa bi vplivala tudi na občutljiva drevesa in raziskovalne grede, ki bodo ostala, a stala v bližini gradbenih del. Po internetu je zaokrožila peticija proti gradnji na tem območju, poleg tega pa so bili v projekt vključeni arboristi, kar bo, upajmo, pripomoglo k zmanjšanju škode.

ŠPORT

MOTOKROS. Gajser, nosilec petih naslovov svetovnega prvaka, se je 5. maja na Portugalskem potegoval za vodstvo. V prvi vožnji ga je dosegel, druga vožnja pa je bila manj uspešna. Čeprav je na koncu končal na tretjem mestu, je po skupnem številu točk vodilni. Trenutno ima 252 točk, sledi mu Jorge Prado s 238.

HOKEJ. Hokejisti Slovenije so na svetovnem prvenstvu, skupina 1A, v Bolzanu dosegli drugo mesto. Sicer so z 1 : 2 izgubili proti Madžarski, vendar so si napredovanje v elitno divizijo prislužili že v prejšnji tekmi, ko so s 3 : 1 premagali Japonsko. Pred tem so dosegli zmago tudi proti Italiji in Romuniji. To je bil 11. nastop Slovenije v eliti.

KOLESARSTVO. Na dirki Giro d'Italia je Pogačar slavil zmago v drugi etapi, San Francesco al Campo-Santuario di Oropa. Potem ko mu je zmaga ušla v prvi etapi, je sedaj v rožnati majici prepričljivo prevzel vodstvo, kljub temu da mu je vmes počila guma. To je še zadnja zmaga, potrebna za dosego »trojčka vseh tritedenskih etapnih dirk«. Drugo in tretje mesto sta zasedla Daniel Martinez in Geraint Thomas.

KOŠARKA. Dončić je zaključil svojo šesto serijo. Čeprav mu s 29,8 točkami v slednji ni šlo tako dobro kot po navadi, je skupno vseeno uspel dobiti tri od šestih serij. Legendarni košarke, M. Jordan, je v istem obdobju sicer dobil več točk, serij pa eno manj kot Dončić. Brez dvoma slednjega čakajo še mnogi novi podvigi in zmage.

Luka Dončić, Vir: splet

Krajnci so Štajerci

Najbolj kranjski priimek je gotovo *Krajnc*. Čeprav največ Kranjcev živi na – Štajerskem. Poglejmo, zakaj.

Krajnc bi danes zapisali *Kranjec* ali *Kranjc*. Njegov izvor je preprost, gre za prebivalca Kranjske. Kranjca so tako poimenovali, ko je Kranjsko zapustil, zato gre za priimek prišleka iz dežele Kranjske.

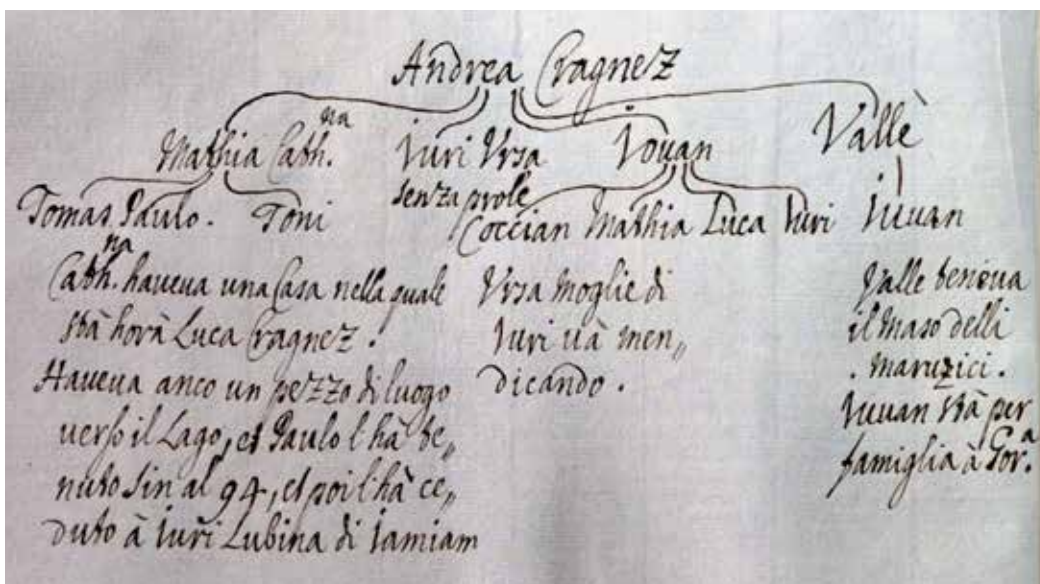
Kranjec je včasih pomenilo isto kot Slovenec. Danes pa ne več. Danes je celo Kranjska kot zemljepisni pojem skorajda izginila iz uporabe. Čeprav Primorci še vedno tu in tam uporabljajo besedo Kranjci za Slovence iz osrednje Slovenije, pa je to precejšnja redkost. Namesto Kranjcev smo dobili Primorce, Notranjce, Dolenjce in Gorenjce.

Sama beseda Kranjska izvorno, etimološko ni slovenska. Gre za ljudstvo Karnov, ki je živelo v današnji Furlaniji do leta 35 pred Kristusom, ko so to keltsko ali keltizirano ljudstvo podjarmili Rimljani. Od njih je poleg nekaj arheoloških izkopanin ostalo le še nekaj zemljepisnih imen: *Karnija* (it. Carnia), *Karnijske Alpe*, dežela *Kranjska*, mesto *Kranj*.

Beseda Karni bržkone izvira, kot pojasnjuje jezikoslovec dr. Marko Snoj, iz keltske besede *KARNO* za konico, vrh, hrib ali kup kamenja. Priimek *Kranjec* bi tako lahko »prevedli« v Vrhovnik ali Hribar. Če se pošalimo, je *Kranjc* dobesedno nekakšen hribovec iz današnje Furlanije.

V Sloveniji živi 5328 ljudi s priimkom *Krajnc*, priimek pa je četrti najbolj pogost v državi. V Podravju, kjer živi polovica vseh *Krajnc*ev, je ta priimek najpogostejši med vsemi. *Krajnci* so v resnici predvsem Štajerci.

Najstarejša omemba priimka *Kranjc* je nastala, še preden so na Slovenskem sploh dobili priimek. Prišlek s Kranjske v Trst je ta priimek dobil malo po letu 1400. Pavle Merku ga je našel zapisanega kot *Cragnez*, kar se bere kot *Kranjec*. Sicer pa najdemo

Leta 1586 so dacarji svoje zapisnike pisali v takile obliki, precej drugačni od današnje. Umetelni zapis in verjetno najstarejši rodovnik rodbine *Krajnc* hrani Državni arhiv Trst.

na Tržaškem v naslednjih stoletjih več različic tega priimka: *Cragnazzi*, *Cragnez*, *Crainz*, *Krainz*, *Kranjac*, *Kranjc*, *Kranjec* in *Kranz*.

V devinskem urbarju iz 1494 je dvakrat omenjen, enkrat kot *Thomas Kranietz*, drugič kot *Kraynecz*. Prav od tam je tudi najstarejši rodovnik *Krajnc*ev, ki je nastal leta 1586. V devinskem urbarju so zaradi davčnih obveznosti zapisali potomce Andreja *Kranjca* iz Opatjega sela v dveh generacijah. Imel je štiri sinove in osem vnukov. Koliko je imel hčera in vnukinj, pa žal niso zapisali. V prihodnjih desetletjih bi z napredkom genetske znanosti utegnili podatki postati uporabni tudi za sodobne rodovnike. Danes jih namreč še ne moremo priključiti nobenemu sodobnemu rodovniku, saj je pisnih virov za to obdobje premalo.

Pri imenih in besedah, ki imajo danes v sebi nekaj kranjskega, je treba biti previden. Ni namreč nujno, da je vse, kar je po imenu kranjsko, tudi v resnici – kranjsko. Marko Snoj opozarja, da so nekatera imena tudi iz besed *kraj* ali *krajina*. Spodnještajerska *Kranjčica* pri Šentjurju je tako iz besede *kraj*, enako kot priimek *Krajnik* ali *kraj Krajnče*. *Kranjčica* je tako nastala po imenu prebivalcev na *Kranjčevem* posestvu. Snoj omenja tudi to, da *Kranjska Gora* ni nujno gora na Kranjskem, ampak je bolj verjetno pod vplivom nemščine nastala iz besede *Krainberg*, kot so nekoč imenovali *Karavanke*. *Karavanke* so namreč umetni, romantični izraz iz 19. stoletja zaradi grškega antičnega zapisa *Karouanka*. Prej so to bile *Kranjske gore*.

Slovensko etnološko bogastvo – narodna noša

»Slovanke še vedno ljubijo vse, kar je obrobjeno, nagubano in nabrano« (*Baš*, A. *Opisi oblačilnega videza na Slovenskem v 17. in 18. stoletju*. Ljubljana: SAZU, 1989).

Po protokolu naj bi bila narodna noša najbolj svečano oblačilo, veliko višje uvrščeno na lestvici pomembnosti kot navadna obleka. Izraz »narodna noša« pomeni poseben – slavnosten in določene namenu prilagojen oblačilni videz, ki se ga ob različnih priložnostih poslužujejo ljudje različnih starosti, družbenih stanov, življenjskih prepričanj itd. Gre za nošo, ki je »po izvoru kmečka praznična obleka, kakršno je proti koncu 19. stol. začel nositi del narodno zavednega slovenskega meščanskega prebivalstva ob slovesnih priložnostih« (*Baš* 1993: 305). »Vzroki za nastanek narodne noše so bile čisto določene potrebe in cilji v zadnjih desetletjih 19. stoletja. Torej gre za umetno nastal pojav, ki je vse do danes dobil različne oblike, razsežnosti in aplikacije in se tudi še naprej razvija ...« (*Bogataj* 1992: 218). Narodna noša »je nekakšna, na podlagi kmečke noše oblikovana uniforma za izpričevanje slovenske nacionalne zavesti in pripadnosti slovenskemu narodu« (*Makarovič* 1991: 268) in narodna noša »ne po obliki ne po funkciji ni istovetna s

kmečko (tudi ljudsko) nošo, kakršna je bila v navadi na Slovenskem v 19. stoletju» (Makarovič 1972: 54). Navedeni citati najzgovorneje govorijo o narodni noši in med avtorji so Angelos Baš, Marija Makarovič in Janez Bogataj tisti, ki so se z njo v zadnjih desetletjih najintenzivneje ukvarjali.

Narodna oblačilna kultura se po vzorcih, vezenju in barvi razlikuje ne samo po regijah, ampak celo po vaseh. V aktualnem času pa je žal tako, da narodna noša večini Slovencev ne predstavlja več neke vidne vrednote. S pridružitvijo Evropski uniji so se številni naši razpoznavni znaki porazgubili in med njimi je tudi narodna noša, ki so si jo ljudje nekdaj oblačili z največjim ponosom. Seveda obstajajo tudi izjeme, ki jih je še kar nekaj. Folklorna društva se, denimo, sploh v zadnjem času zelo zavzemajo, da bi ljudem ponovno približala ta del kulture, ki je dokaj prezirljivo odklonilen. Za to, da se naša ljudska zgodovina ne pozabi, skrbijo tudi etnografski muzeji, ki hranijo številne modele noš iz različnih obdobij ter mnoga pisna in ustna pričevanja. Krajevne razlike med posameznimi kraji so več kot očitne; res pa je tudi, da so se noše razlikovale glede na praznični čas, za katerega so posamezniki nosili točno določeno oblačilo.

Ne glede na vse regijske razlike narodnih noš v Sloveniji pa v osnovi žensko oblačilno kulturo sestavljajo bele nogavice, ki so pri gležnjih zelo nabrane, saj je veljalo, da bolj ko ima dekle nabrane nogavice, bolj je premožno. Bogastvo se je izražalo tudi v krilu, pod katerim imajo več spodnjih kril in balerino (naguban trak, ki dekletom povečuje boke). Značilno je prav tako, da večina žensk v naših krajih še vedno obožuje vse, kar je obrobjeno, nagubano in nabrano. Predpasniki so bili svileni in različnih barv. Na levi strani predpasnika so si dekleta v pentljo zavezala dolg svilen trak. Po nekaterih regijah nosijo še danes veliko nakita, kot so uhani, prstani, broške itd. Nekdaj so poročene žene nosile naglavno pečo oz. žensko pokrivalo ljudske noše, ki so jo krasile ročno izdelane vezenine in čipke; neporočena, mlajša dekleta pa so imela lase spletene v kite. Medtem ko moško narodno nošo poudarjajo visoki usnjeni škornji z vihalji, podkolenske irhaste hlače, bela bombažna srajca, iz vzorčno tkanega žametnega blaga izdelan telovnik, svilena ovratna ruta in črn klobuk s krivci. Nekateri nosijo tudi suknjič, kot najbolj prestižen dodatek pa velja ura z verižico, ki jo imajo v žepu.

Gotovo so vsem nam poznane upodobitve slovenskega slikarja in ilustratorja Maksima Gasparija, ki je z lastno interpretacijo starejšega građiva leta 1920 objavil prvi opus z motivi narodnih noš, v njem pa je bilo trinajst razglednic. Naslonil se je na tradicijo ljudskih noš, na sporočilo ljudskih pesmi, šeg in navad. Ti motivi, ki se navezujejo na družinske kmečke zgodbe ob pomembnih, predvsem krščanskih praznikih in delujejo nadvse toplo, vzbujajo dragoceno noto domačnosti in idilike. Gasparija prepoznamo tudi po tipični motiviki, ki je z leti postajala vedno bolj domorodna – z bolj ali manj stalnimi spremljajočimi atributi, kot so denimo okenska mreža, nagelj, praznični vinski vrč ali majolika in dežnik.

Za očitni prikaz zlasti lepote in bogastva lastne dežele je bilo potrebno iz oblačilne dediščine vedno vzeti najbogatejše, najzanimivejše in od sodobne mode in narodnih noš drugih narodov najbolj drugačne elemente, jih v nekaterih nadrobnostih še »izboljšati« in tako zagotoviti še večjo všečnost in posebnost. Prav narodna noša pa je nekakšna zbirka vsega »starega« in »narodnega« ali pa zgolj tega, kar nas na to spominja.

ŽUPNIJE

BENELUKS

BRUSELJ

Petje in glasba pri nedeljskih evharističnih bogoslužjih

Petje in glasba lepšata bogoslužje, še posebej nedeljsko sveto mašo. Na 6. velikonočno nedeljo, 5. maja, sem bil v skrbeh, kako bomo oblikovali petje pri maši. Bile so namreč šolske počitnice in družini Kranjc in Lampič Das, ki skrbita za pevske vaje in petje pri mašah, sta bili odsotni.

No, naj zapišem nekaj o šolskih počitnicah. Letos je prvič, da so šolske počitnice po datumih drugače razporejene za frankofonske, flamske in evropske šole. Tako imamo v Belgiji na primer v mesecu maju 2024 en sam teden, ko ni počitnic. To seveda spremeni dinamiko udeležbe pri nedeljskih svetih mašah v Bruslju.

Tudi priprave na prvo sveto obhajilo in birmo moramo prilagoditi novemu ritmu počitnic, saj naši slovenski otroci obiskujejo tako valonske, flamske kot tudi evropske šole. In ena taka v zraku viseča nedelja je bila prav prva majska nedelja, 5. maja.

V prenovljeni hiši Slovenskega pastoralnega centra stanujejo trije študentje, ki študirajo glasbo na Kraljevem konservatoriju v Bruslju. Že konec lanskega leta so se povezali še s Tadejo, ki prav tam študira klarinet, in ustanovili pihalni kvartet SloVind: Katja in Tadeja igrata klarinet, Vida fagot in Jurij saksofon. Krstni nastop so imeli 5. novembra 2023 v cerkvi sv. Barbare v Eisdnju, na prireditvi Slovenskega dne, ki ga je organiziralo Slovensko katoliško pevsko društvo Slomšek in slovenska župnija v Eisdnju. Zaigrali so venček slovenskih evergreenov, ki jih je aranžiral Vidin oče, glasbenik Jože Kregar. Po tem nastopu so postali znani in prepoznavni, zato so letos večkrat nastopili na drugih prireditvah, npr. v mesecu februarju na Prešernovi proslavi na slovenskem veleposlaništvu v Bruslju in na kulturnem prazniku dopolnilnega pouka slovenskega jezika v Slovenskem pastoralnem centru. Vsi

Člani kvarteta SloVind v hišni kapeli SPC v Bruslju

Priložnostni pevski zbor na šesto velikonočno nedeljo v Bruslju

Krstni nastop kvarteta SloVind v cerkvi sv. Barbare v Eisdnju

štirje glasbeniki so vključeni tudi v domači, hišni bend Slovenskega pastoralnega centra in redno pojejo pri nedeljskih mašah.

Za prvomajske počitnice sta starša, Jože in Marija Kregar, prišla obiskat hčerko Vido, ki študira glasbo v Bruslju in stanuje v našem Slo-

venskem pastoralnem centru. Oba sta glasbenika in dejavno vključena v župnijo Ljubljana Moste. Mama Marija vodi tudi župnijski zbor. Za nedeljsko mašo so stopili skupaj, pripravili izbor pesmi in zelo lepo sodelovali pri evharističnem bogoslužju. Ob njihovem petju smo imeli občutek, kot da smo v kakšni katedrali. Bogu hvala za to nedeljsko presenečenje in lepo sodelovanje. Včasih skrbi preženejo prijetna presenečenja. Naj jih bo še veliko v prihodnosti mlade in dinamične skupnosti v Bruslju.

Poročilo in fotografije je pripravil župnik, dr. Zvone Štrubelj

Študentje glasbeniki na vrtu SPC v Bruslju

Jože, Marija in Vida Kregar v hišni kapeli SPC v Bruslju

HRVAŠKA

PULJ

Mesec marec je čas, ko se začne težko pričakovana pomlad, travniki in vrtovi so že polni spomladanskega cvetja, ptice oživijo, ja, kar svatbo imajo ob gregorjevem. Praznujemo tudi 8. marec, mednarodni dan žena, prav tako praznik sv. Jožefa in Gospodovega oznanjenja Mariji, saj na ta dan praznujejo vse mamice materinski dan.

Tudi v društvu in zboru Encijan se je v tem času veliko dogajalo. Pevski zbor se je pripravljal na 55. revijo Primorska poje, določeni smo bili za 3. marec v italijansko Gorico, a usoda je hotela drugače, kot smo načrtovali. Odpovedali smo nastop. Ustavilo se je plemenito srce naše drage Klavdije Velimirovič. Kljub slabemu vremenu je bilo pokopališče v Premanturi 4. marca skoraj premajhno za vse, ki so se želeli pokloniti Klavdiji in jo pospremiti k večnemu počitku (kratek življenjepis v aprilski Naši luči).

Revija Primorska poje je potekala

Pokojna Klavdija Velimirovič

od 23. februarja do 21. aprila 2024. Prepevalo je cca 3500 pevcev, na 35 revijah v Italiji, na Hrvaškem, avstrijskem Koroškem, kjer sta se združila Primorska in Koroška poje. Poleg primorskih zborov so prepevali zbori iz Italije, Hrvaške, Madžarske, Avstrije, Francije ter letos prvič iz Bosne in Hercegovine. Tudi Slovensko kulturno društvo Istra Pulj je 16. marca gostilo v Domu hrvaških branilcev zborov, vokalne skupine in oktete. Predsednica SKD Istra Pulj Danica Avbelj je prisrčno pozdravila nasto-

pajoče in poslušalce, tajnica društva Maja Tatkovič - Diklič je povezovala ta prijeten večer. Biti pevec v zboru je odgovornost, kot je dejala predsednica Zveze pevskih zborov Primorske Janja Konestabo. To odgovornost smo poslušalci čutili med izvajanjem. Polna dvorana je nastopajoče nagradila z burnim aplavzom. Nastopali so: Vokalna skupina Lira – Cerklje, oktet Bardo, Mešani pevski zbor Ensemble Romjan – Ronke, Moški pevski zbor Kraški dom – Repentabor, Vokalna skupina Savna – Slavina in Moški pevski zbor Pobratimija – Nova Gorica. Na koncu tega enkratnega večera je zadonela največkrat izvajana zborovska pesem vseh nastopajočih Dajte, dajte skladatelja Alda Kumarja, sedemdesetletnika, ki mu je letošnja revija tudi posvečena. V imenu vseh nastopajočih se je društvu zahvalil Tomislav Čadež, član organizacijskega odbora.

Večerja-catering v foajeju Doma hrvaških branilcev je bila za vse dobrodošla kakor tudi dobra kapljica. Pesem zboristov Encijana je razveselila nastopajoče pri večerji, tako je bila pozno zvečer pot v Slovenijo prijetnejša.

Maja Tatkovič-Diklič povezuje ta lep večer.

Predsednica SKD Istra Pulj pozdravlja pevce Primorska poje.

Tomislav Čadež, član organizacijskega odbora Primorska poje, ima zahvalni govor.

Zadonela je zborovska pesem Dajte, dajte skladatelja Alda Kumarja z zborovodkinjo Silvijo Pierotti.

Predsedniki svetov narodnih manjšin in Valter Flego pred parlamentom v Bruslju

Pozdravni govor namestnice župana Istarske županije

Minister Matej Arčon se zahvaljuje za delo društva.

Zbor Encijan v kinu Vali na otvoritvi Dnevov slovenskega filma

Od 2. do 5. aprila je bila v velikonočnih počitnicah zopet mala šola slovenščine v Slovenskem domu. Hvala Damijani in Lidiji. V torek, 4. aprila, je bila dobro obiskana redna letna skupščina društva, prva brez naše drage Klavdije. Skupščino smo pričeli z minuto molka. Z nasmehom nas je nemo opazovala s fotografije ob žalni knjigi! Člani skupščine so po razlagi nadzornega odbora sprejeli in potrdili zaključni račun za leto 2023.

Obisk Evropskega parlamenta je organiziral 9. in 10. aprila poslanec IDS-a Valter Flego za društva in svete narodnih manjšin, ki delujejo na področju Istarske županije. Predsednik sveta Istarske županije Marjan Breclj je zaradi zdravstvenih težav pooblastil namestnico Marjeto Diminič, a v imenu Slovenskega društva Istra Pulj je potovala v Bruselj naša predsednica Danica Avbelj. To je bila zadnja skupina obiskovalcev v petletnem mandatu Valterja Flega in prva

takšna skupina od vstopa Republike Hrvaške v Evropo.

Na meddržavnem srečanju v Rakitovcu že več let sodeluje naš mešani pevski zbor Encijan in člani slovenskega društva. Vabilo smo prejeli od Društva za slovensko-hrvaško čezmejno sodelovanje na območju Eko-parka Kras. Letos je bilo kljub slabemu vremenu posebno slovesno – več nastopajočih ter Slovenci iz Hrvaške, Slovenije in Italije. Nastopali so: Moški pevski zbor Bertoki, Ženska skupina iz Poreča, plesna skupina iz Hrvatina, Mešani pevski zbor Encijan iz Pulja ter Trio Lipa – SKD iz Buzeta, ki je z vztrajnim igranjem pregnal celo slabo vreme in privabil marsikoga na plesišče v postavljenem šotoru, kjer se je vse odvijalo.

Že nas je pozdravil mesec maj, Marijin mesec in mesec šmarnic po cerkvah v Sloveniji. Za slovenska društva v Istri je bil 1. maja tradicionalni piknik v Labinu, udeležilo se ga je lepo število članov iz Pulja. Predsednica Danica je poskrbela za jedajočo, moški za sokove, pijačo, pri roštilju so se pokazali kot pravi mojstri. Vreme je bilo naklonjeno, vse skupaj je razveseljeval Trio Lipa. Petje se je razlegalo do popoldanskih ur.

Ponosni smo na tradicionalno sedmo predvajanje DNEVOV SLOVENSKEGA FILMA od 6. do 9. maja v kinu Vali. V ponedeljek, 6. maja, je bilo zelo slovesno odprtje z nagrajenim filmom VZORNIK. Obiskali so nas podpredsednik vlade Republike Slovenije in minister za Slovence v

Zadovoljni člani iz Pulja

zamejstvu in po svetu Matej Arčon, Rudi Merljak, višji sekretar in vodja za Slovence v zamejstvu in po svetu, ter Ana Šket Daneu, predstavnica za stike z javnostjo na Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu. Mešani pevski zbor Encijan slovenskega društva z dirigentko prof. Ino Cerovečki, ob spremljavi Ane Balog, klavir, in Tome Diviča, kitara, je s pesmijo »Ljubezen do domovine« otvoril to manifestacijo. Predsednica Danica Avbelj je pozdravila goste, poslušalce, nadaljevala je direktorica kina Vali Nataša Simonov, ter namestnica župana Istarske županije Jesika Akuavita. Minister Arčon se je zahvalil za vabilo in delo SKD Istra Pulj, saj s svojim delom širimo kulturo in sožitje različnih narodov. Sledile so pesmi Encijana »Slovenija, od kod lepote tvoje« in »Siva pot«. Nagrada za izvajanje je bil dolg aplavz, nakar smo si vsi skupaj ogledali film VZORNIK. To je ogledalo današnjega časa, težka tematika, ki jo je zaznamoval tudi covid. Bog daj, da bi naslednje leto predstavljali slovenski filmi razveseljive teme. Vse dobro do naslednjic!

Za SKD Istra Pulj I. Koletnik

FRANCIJA

FREYMING-MERLEBACH

30. aprila sta po dolgi celodnevni vožnji v večernih urah skozi vrata slovenske misije vstopila gospod nadškof Stanislav Zore in tajnik Boštjan Prevc. Dva nasmejana obraza. K večerji so prisledli gostje, med njimi msgr. Janez Pucelj, ki se je popoldne udeležil letnega občnega zbora delegature, katere član je od ustanovitve. Prijetno omizje je povleklo v večer, a ne predaleč, saj je bil pred nami naporen in bogat romarski dan, ki zahteva veliko moči.

1. maj je že dolga desetletja namenjen shodu k Brezjanski Materi Božji. Romarji prihajajo od vsepovsod, tako tudi tokrat. Že v zgodnjih jutra-

njih urah se je podala na pot Anja Marija Arko, ministrica svetovalka in konzulka v Parizu. Zastopala je veleposlanico Metko Ipavic in v tej vlogi državo Slovenijo. Skoraj istočasno so krenili na pot romarji iz Stuttgarta. Župnik Aleš Kalamar ni prvič v naši sredi. Romarska povezanost med Stuttgartom in Habsterdickom seže v čase Cirila Turka. Spomnim se, da sem kot 11-letni otrok stal celo mašo ob obhajilni mizi, ker ni bilo praznega stola v cerkvi. Gospod Turk je takrat snemal s kamero. Prišli so tudi na dan moje nove maše z narodnimi nošami in potem se ob moji 25. obletnici posvečenja. Še posebno se spominjam para v narodnih nošah, gospoda in gospe Oblak.

Nadškof Stanislav Zore v Habsterdicku prepričljivo in globoko nagovarja romarje.

Napovedali so se romarji iz Luksemburga, Metza, Thonvilla, okoljskih mest in vasi. Sin našega or-

ganista Remi mi je zagotovil, da bo pripeljal pet ministrantov, da ne bo potrebno polagati škofove mitre po

Ob oltarni mizi, kjer se lomi Božji kruh.

stolih. Pripisal je, da mi bo izbral izurjene in neoporečne oltarne pomočnike. Ko sem se pripeljal do cerkve svete Marije v Habsterdicku, so se ministranti namnožili, vseh je bilo 19. Zakristanka Marta jim je odprla prostor pod zakristijo.

Poleg ljubljanskega nadškofa in tajnika Boštjana Prevca so se zbrali v zakristiji še g. Janez Pucelj, v imenu škofije Metz generalni tajnik Olivier Riboulot, dekan mesta Forbacha, kamor spada Habsterdick, g. Laurent Pidolle, dekan Freyming-Merlebacha Franck Wentzinger, poljski duhovnik Stanislas Sokol, župnik Jože Kamin ter diakon Severino Caruso iz Saaregueminesa. Zaradi prometnih razmer sta bila v zamudi sobrat Aleš Kalamar iz Stuttgarta in Cedric Triponey, dekan iz Sarrebourgja.

Vreme je bilo tokrat romarjem še posebno naklonjeno, to se je poznalo tudi pri povečanem številu, saj se jih je zbralo prek tristo. Pol ure pred romarsko mašo so peli in igrali Marijine pesmi v francoskem jeziku člani skupine Deus lucis iz Forbacha. Ob 10. uri se iz stoterih grl ob pomoči župnijskega pevskega zbora Stanka Grimsa in zbora Jadran dvigne v nebo šmarnična budnica Spet kliče nas venčani maj. Na začetku je vse navzoče pozdravil župnik Jože Kamin, sledil je z nagovorom generalni vikar Olivier Riboulot, ki je pozdravil v imenu škofa Filipa Ballota v duhu tradicije slovenskega romanja. Opravičil je domačega župnika Davida Chaudeyja, ki je na okrevanju.

Nadškof Zore je ob začetku Marijinega meseca majnika in ob prazniku svetega Jožefa v homiliji posebej izpostavil naslednje misli: »Na nek način se vračam trideset let nazaj, ko sem bil rektor Marijinega svetišča na Brezjah, pri Mariji Pomagaj. Iz dneva v dan, posebno pa še ob praznikih, kakršen je današnji, sem sprejemal romarje, ki so prihajali k Mariji s prošnjo, da bi jo počastili, da bi ob njej začutili njeno vero, da bi sami postali vedno bolj Božji otroci in se vedno bolj ozirali proti resnični domovini, h kateri skupno potujemo vsi skozi to zemeljsko pot. Danes smo ravno

tako priromali k njej. Čeprav je njeno izvorno mesto na Brezjah, je Marija Pomagaj s svojimi po vsem svetu. Kamor so šli naši bratje in sestre, tja je z njimi šla tudi Marija. Na vseh celinah jo srečamo. V velikih svetiščih in v majhnih kapelah, v velemestih in v tistih rudnikih sredi avstralske puščave, kjer so tudi Slovenci kopal rudo zato, da bi bila tam, kjer jo potrebujejo. Tako je, kakor je z vsako mammo. Mama je vedno s svojimi otroki, pa čeprav ne biva z njimi pod isto streho, jih neprestano nosi v svojem srcu, jo skrbi zanje, vsakega posebej ljubi v srečnih trenutkih pa tudi v solzah. Drži jih za roko, da ne bi kdo padel, da ne bi obležal, skratka da mu ne bi bilo prehudo. Pride trenutek, ko je hudo na naši zemeljski poti, ampak mama je tu zato, da nam ne bi bilo prehudo, da bi znali vstati in iti naprej. To je prva resničnost, ki me povezuje z vami ob vašem praznovanju. Osebnost me z vami na poseben način povezuje rudarska preteklost vas in vaših prednikov, vaših staršev in rudarska pot mojega očeta, ki je bil tudi nekaj časa rudar v rudniku premoga in nato v rudniku kaolina. Bil sem še čisto majhen, ne vem, če sem že hodil v šolo, ko sem že spoznal rudnik od znotraj; ne sicer v njegovi polni delovni meri, ampak v tisti negotovosti, v kateri so ves čas živeli možje, ki so tukaj za nas in za našo prihodnost hodili v jamo in kopali premog, zato da ste se mogli šolati, da ste si mogli graditi domove, da ste si mogli ustvariti pogoje življenja, kakršnega živite danes. Dobro vemo, ko gre rudar v jamo, gre z njim tudi njegova preteklost, njegovi domači, posebej žena in otroci. Vedno kadar so možje v nevarnosti, takrat žene trpijo, morda tega ne pokažejo, ampak tako je. Danes bi rad izrazil posebno hvaležnost krajevni Cerкви, najprej gospodu škofu, ki je poslal pozdrave in vas je sprejel in podpiral, kako biti veren, kako biti Marijin otrok, kako verovati v Očeta in Sina in Svetega Duha. To presega vse državne, jezikovne in rasne ter kakršnekoli druge meje. V Jezusu Kristusu postanemo vsi Božji otroci.

Romarji v okrogli cerkvi v Habsterdicku

Vsi se razumejo in si med seboj pomagajo, četudi niso krvi iste matere in očeta. Druži nas hvaležnost narodu. Ko doma ni bilo dovolj kruha, so prišli sem. Vemo, da je večina izmed njih pomagala tudi tistim, ki so ostali doma. Hvaležnost in ponos, da ste vi in vaši predniki sodelovali pri oblikovanju teh krajev. S svojim delom, s svojim znojem, s svojimi žulji ste oblikovali obličje zemlje. Danes dobimo občutek vsemogočnosti, kot da je samo še vprašanje časa, kdaj bomo zmogli vse. V resnici pa bolj ko dobivamo občutek, da zmoremo vse, bolj padamo v nesmisel. Vse človeško delo bo doživelo na tem svetu svoj konec. Prinesli bomo pred Boga samo tisto, kar ima svoje korenine v Bogu samem. To preživi čas in to daje življenju smisel.«

S kruhom in vinom smo darovali naša življenja Bogu, medtem pa so se oglasili glasovi poljskega zbora Lutnia.

Pred zaključnim blagoslovom je spregovorila konzulka veleposlanstva Republike Slovenije v Parizu Anja Marija Arko.

»V čast mi je biti danes tu z vami in vam predati pozdrave veleposlanice Metke Ipavic. Kot mnogi moji predhodniki, predstavniki veleposlanstva, sem se z veseljem odzvala vabilu na vašo tradicionalno praznovanje, obletnico obstoja slovenske katoliške misije v Freyming-Merlebachu, društva Prijateljev slovenske katoliške misije. Lani ste obhajali okroglo, 40. obletnico obstoja katoliške misije in društva ter 25 let predsednikovanja gospe Curk. Letos lanskim obletni-

Dve poljski pesmi je izvedel zbor Lutnia.

Med mašo sta prepevala zbora Stanka Grimsa in Jadrana.

Pred kosilom še postanek v protokolarnem salonu misije

cam dodajamo še eno leto. Vsako leto je pomembno, v vsakem letu se dogodi veliko lepih in pomembnih dogodkov. Za predstavnike veleposlaništva, in predvsem zame kot konzulke, je to tudi priložnost, da vas ponovno vidim, nekatere spoznam, prisluhnem in tudi dodatno ali ponovno začutim, kako utripa slovenski živelj v tem delu Francije.

Delovanje katoliške misije in društva je zelo pomembno za slovensko skupnost. Današnje praznovanje me navdaja z navdušenjem. Slišali smo veliko slovenske besede in tudi slovenske pesmi. Posebna zahvala gre tu pevskega društvu Jadran, ki mu čestitam za odlično izvedbo programa.

Kot je pred leti zapisal nekdanji predsednik društva Jadran, gospod Pouh, je petje v slovenskem, materinem jeziku najboljše zdravilo proti domotožju.

Današnji 1. maj pomeni posebno obletnico, in sicer 20 let, odkar je naša država Slovenija, skupaj z drugimi devetimi državami pristopila k Evropski uniji. Po mojem spominu je to eden tistih datumov, dogodkov v življenju naših generacij, za katere vemo, kje smo bili, kaj smo počeli, ko se je zgodil 1. maj 2004. Sama se tako spomnim, da sem ga doživela zelo evropsko, na izmenjavi v tujini. Za vas, izseljence, je to pomenilo, da sta vaša domova, Francija in Slovenija bili končno združeni v eni sku-

pnosti, Evropski uniji. Predstavljam si, da je bil to torej tudi za vas zelo poseben dogodek v življenju in da ste bili tistega 1. maja na Slovenijo zelo ponosni.

Širitev je novim članicam EU in njenim prebivalcem prinesla mnogo dobrega. Obenem je širitev obogatila EU in med drugim okrepila tudi glas Evrope na svetovnem prizorišču.

Aktualno se Slovenija, Francija in Evropa soočajo s številnimi preizkušnjami in izzivi, a le skupaj bomo močnejši in povezani. Izseljenske skupnosti so eden glavnih koščkov v mozaiku Evrope, tako kot to Slovenci v Freyding-Merlebachu dobro veste pri izdelavi mozaika v kapeli, ki je potrpežljivo delo in delo po koščkih.

Zato želim pohvaliti neumorno in neomajno skrb za slovenski jezik, kulturo, duhovnost, pesem, povezovanje in prenos tudi na naslednje generacije. S tem povezovanjem in sodelovanjem Slovenci pomembno prispevate h krepitvi francosko-slovenskega prijateljstva in ste živa vez med državama in narodom. Želim vam še naprej veliko energije in ljubezni pri vsem navedenem ter čestitke ob današnjem prazniku.»

Po blagoslovu smo se nekateri postavili pred cerkvijo za spominsko fotografijo in se hitro odpeljali v Merlebach, kjer nas je čakalo skupno romarsko kosilo. Z visokimi gosti smo bili na krajšem pogovoru in aperitivu v protokolarnem salonu misije. Pridružili so se ga. Josette Caras, rojena Resnik, predstavnica občine Freyding-Merlebach, g. Aleš Kalamar in dekan iz Sarrebouga, g. Cedric Triponey. Po skupnem kosilu v dveh nadstropjih misije smo šli ponovno malo pred 16. uro v kapelo svetega Jožefa. Tu je vse romarje nagovorila gospa Jožica

Curk, z nekaj besedami še posebej g. Janeza Puclja, ki mu je bil ta koncert posvečen.

»Dovolite mi, da vam spregovorim v imenu vseh navzočih romarjev v tej kapeli ob Brezjanski Materi in v imenu društva Prijateljev slovenske katoliške misije Freyding-Merlebach.

Msgr. Janez Pucelj, vaša prisotnost danes je razveselila vse romarje in hvaležni smo Bogu, da smo preživeli lep prvomajski dan v vaši bližini. Za vsako vašo prisotnost, za vse tople očetovske besede, ki smo jih bili deležni, so ostale vtisnjene v naših srcih. Hvaležni smo vam za ves trud, da je delo in odgovornost revije Na-

Čas je za domoljubne in duhovne pesmi.

Blagoslov dokončanega stenskega mozaika na desni strani

Pevci Jadrana in gostje so napolnili podstrešno dvorano Janeza Krstnika.

Brez slovenske juhe z rezanci ni prvomajskega kosila.

ša luč potekalo dolga leta po vsej Evropi.

Omenila bi vse uvodne besede, ki so dale ton v vsaki številki Naše luči, sledile so si kot verouk v reviji, kateri ste bili urednik dolga leta.

Danes, ob Marijinem prazniku, se s hvaležnostjo spominjamo vseh vaših nepozabnih pridig, iz katerih je odmevala beseda resnice in spodbude. V njih ni bilo strahu pred kritiko, nasprotno, iz vaših besed je sijala pot

pravičnosti in poštenja in hranila lačne z Božjo besedo.

Ob vsakem Marijinem romanju, ki nas je dolga leta tudi zblíževalo, se vam najlepše zahvaljujem v imenu vseh navzočih vernikov, zbranih tukaj v kapeli ob naši Brezjanski Materi. Bili ste neštetokrat med nami in hvaležni smo vam za vsa skupna preživeta romanja, srečanja, sestanke.

In danes vam želimo, da vam Brezjanska Mati nudi svojo dlan, podpira

v vseh težavah življenja in spremlja na vseh vaših poteh v zadovoljstvu, zdravju in Božjem objemu – vsi hvaležni romarji, tukaj navzoči. Sprejmite ta simbolični slovenski šopek v znamenje naše hvaležnosti.«

Zbor Jadran s skoraj tridesetimi pevci in pevkami je izvedel domoljubni program in zaključil z duhovno pesmijo, ki je bila že uvod v blagoslov mozaikov desne strani kapele. Blagoslov je opravil slovesno gospod

naškok Zore. Sledile so pete litanije ter blagoslov z Najsvetejšim. Po blagoslovu sta se škof Zore in konzulka Anja Marija Arko srečala s pevci zbora Jadran, ki so imeli zaključno pogostitev v podstrešni dvorani Janeza Krstnika. Zadnji gostje so odšli v večernih urah, polni hvaležnosti in veselja, lepih srečanj na prečudovit dan prvega maja.

Vsem hvaležni župnik Jože Kamin

NEMČIJA

AUGSBURG

Srečanje slovenskih rojakov iz Augsburga s skupino romarjev iz Slovenije

V soboto, 27. aprila, na predvečer pete velikonočne nedelje, je skupina romarjev iz Slovenije obiskala slovenske rojake v Augsburgu. Salezijanec mag. Branko Balažič, ki je župnik v Sevnici, se je že pred dobrim mesecem povezal z župnikom Slovenske župnije v Augsburgu Romanom Kutinom in ga obvestil o načrtih potovanja s skupino po Nemčiji. Ker se dobro poznata že iz študijskih let, sta hitro uskladila vse potrebno za prijetno medsebojno srečanje. Program je bil zelo enostaven. Najprej sveta maša, po maši pa druženje zunaj pred cerkvijo. Oba imenovana župnika sta imela pri oltarju vsak svojo vlogo. Župnik Branko je vodil sveto daritev, domači župnik Roman pa je ob njem somaševal in s kitaro spremljal petje. Gostje so sodelovali z branjem Božje besede in prošnjami za vse potrebe. Pridiga po prebrnem evangeliju je obsegala dva dela. V prvem je augsburški dušni pastir spregovoril o nastanku Slovenske župnije v Augsburgu, o njenem delovanju in življenju Slovencev v tem kraju. Drugi del je bil duhovno obarvan. Župnik iz Sevnice je spomnil na evangeljski odlomek o trti in mladikah. Mladika obrodi sad, če ostane v tesni povezavi s trto. Kristjan svojo vero živi in jo pogloblja, če odgovorno živi svoj krst,

goji povezanost s Cerkvijo, je praktičen kristjan, ki razume vsebino svete maše in prejemanje svetega obhajila, poslušanje Božje besede in pomen molitve. Ko je bila maša končana, so gostje pred cerkvijo doživeli preprost prijeten sprejem. Slovenska župnija in slovensko društvo Drava sta goste iz Slovenije pogostila s pijačo in pecivom. Prijetno druženje bi se gotovo še dolgo nadaljevalo, če bi program potovanja romarjem to omogočal. Njihova pot jih je vodila naprej. Srečanje v Augsburgu je vsem ostalo v lepem spominu.

Pri oltarju Branko Balažič in Roman Kutin

Skupaj pri maši v Augsburgu

Ravensburg – Piknik slovenskega društva Planinka

Slovensko društvo Planinka v Ravensburgu v začetku maja že vrsto let vabi na piknik. Tako je bilo tudi letos. V kraju Baienfurtu blizu Ravens-

burga je bilo v soboto, 4. maja, vse pripravljeno za veselo piknikovanje. Najprej je bila ob 11. uri sveta maša. Lepoti evharističnega slavlja je veliko prispevalo petje, spremljano s kitaro. Župnik Roman je v pridigi razla-

gal evangeljski odlomek, kjer je zelo jasno povedano, kaj Jezus od nas pričakuje, ko pravi: »To je moja zapoved, da se ljubite med seboj, kakor sem vas jaz ljubil« (Jn 15,12). Razmišljanje je zaključil z mislijo na Mari-

V družbi narodnih noš se je župnik Roman prijetno počutil.

Piknik v Baienfurtu pri Ravensburgu se je začel z mašo.

jo, ki se ji v mesecu maju želimo še bolj zavzeto priporočati, jo prositi in se ji zahvaljevati. Po maši je sledilo okusno okrepčilo. Ekipa, zadolžena za »grilanje«, je odlično opravljala svojo nalogo. Lepo zapečeni čevapčiči in kotleti so šli dobro v promet. Zraven se je prilegla tudi dobra kapljica, kar je prispevalo k bolj žarečim in zadovoljnim obrazom navzočih. Ob vsem tem pa ne smemo pozabiti, da ko se Slovenci družijo, praznujejo in se veselijo, to izražajo s

petjem in glasbo. Ob zvokih harmonike in dveh kitar ter ob prepevanju ljudskih pesmi so se ure sobotnega popoldneva kar prehitro prevesile v večer. Domačini iz Ravensburga in okolice, pa tudi nekateri iz Ulma in Augsburga so si ob slovesu podajali roke, se objemali in si drug drugemu obljubljali, da bodo ob prvi možni priložnosti spet radi prišli skupaj in se poveselili. Piknik je ostal v lepem spominu vsem, ki so se ga udeležili.

R. K.

Po maši je dvorana postala prostor veselega druženja.

BERLIN

Življenje slovenske katoliške misije v Berlinu

V jesen leta 2023 je duhovnik Izidor Pečovnik – Dori zapustil Berlin po 28 letih (1995–2023) delovanja med tamkajšnjimi Slovenci. Zaradi dodelitve nove naloge in s tem nove službe se je preselil na jug Nemčije na Bavarsko. Ob poslovilni maši v nedeljo, 10. septembra 2023, se je zbralo v cerkvi sv. Matthiasa v osrčju Berlina, v Schönebergu, okrog tisoč vernikov, da je bila triladijska cerkev polna do zadnjega kotička. Med zbranimi niso bili le Slovenci, Dori je deloval v več nemških župnijah, pri maši je prepeval cerkveni zbor Vietnamcev. Dori je rad priskočil na pomoč tudi v hrvaški župniji ob večjih praznikih (spoved, maša ...).

Po Dorijevem odhodu v München se je življenje v slovenski katoliški misiji nadaljevalo. Obljubil nam je, da bo enkrat mesečno ob koncu tedna prišel še v Berlin in z nami daroval mašo za Slovence in Nemce v župniji sv. Elizabete (Ogrske) v Schönebergu. V mesecu oktobru (vinotoku) je bila pred nemško-slovensko mašo opravljena trgatav potomke najstarejše trte na svetu z Lenta v Mariboru – modre kavčine (žametna črnina) na notranjem dvorišču za cerkvijo. Pri trgatavi se nam je pridružila namestnica veleposlanice Republike Slovenije v Berlinu Jelka Travnik. Po opravljenem delu in sv. maši je sledilo druženje v prostorih slovenske katoliške misije, kjer se je ob dobri jedi in pijači (belo vino iz okolice Ormoža in Jeruzalema) slišala tudi slovenska pesem.

Nemški župnik dr. Jozef Wieneke (skrajno levo) se po maši rad družijo s Slovenci.

Darja Guzaj (skrajno levo) k maši vedno prinese kakšen priboljšek, da se skupaj poveselimo.

Vera Gabor in kaplan Martin

Dr. Jozef Wieneke in Boštjan Grilj

Redno srečanje po sobotni maši v skupnih prostorih

Vinska trgatav potomke najstarejše vinske trte iz Maribora, ki raste na dvorišču slovenske župnije v Berlinu.

Mladi prešajo dragoceno grozdje.

Za naša druženja ob sobotni večerni maši, ko ni med nami župnika Dorija, berejo maše v nemškem jeziku duhovniki, ki delujejo v sosedni cerkvi sv. Matthiasa: dr. **Josef Wieneke** (po rodu iz Münstra), pater **Martin Rithun Manas** (iz Kerale na jugu Indije), do meseca aprila tudi kaplan **Dominik Žyla** (Poljak, ki je sedaj prevzel župnijo ob nemško-poljski meji), upokojeni duhovnik g. **Kotzur** (ki izvira iz Šlezije, od koder je njegova družina morala pobegniti leta 1945 pred prodirajočimi sovjetskimi tanki). Z veseljem zapišem, da imamo pri maši celo dve organistki – Slovenki (starejša po rodu iz Trsta in mlajša s Štajerske), ki zaigrata slovenske cerkvene pesmi, preberemo tudi berilo in prošnje v slovenskem jeziku. Prej omenjeni duhovniki se nam radi pridružijo po maši v prostorih slovenske katoliške misije, kjer nam predsednica Vera Gabor vedno odpre vrata in organizira pogostitev. Med tednom poteka v prostorih misije tudi pouk slovenskega jezika za otroke in odrasle, tako da slovenski duh še vedno živi v Berlinu.

HAMBURG

Hamburška slovenska skupnost je v letu 2022/23 doživela veliko sprememb. Župnija svetega Bonifacija se je združila z dvema župnijama v skupni pastoralni prostor in s tem je nastala nova fara Svetega Duha. Ob tej slovesnosti smo Slovenci sodelovali pri organizaciji in seveda smo ob otvoritvi imeli svojo stojnico; in kaj bolj pristojni Slovincem kot stojnica s slovenskimi vini? Tudi hamburški nadškof dr. Stefan Heße se je ustavil pri nas in rad popil čašo slovenskega vina. Slovenska skupnost ima zastopnico v pastoralnem svetu – sedaj je preimenovan v župnijski team – in tako smo trdno povezani z župnijo sv. Bonifacija ter vedno na tekočem, kar se dogaja na področju cerkvenega življenja. Tudi lahko rečem, da smo zelo priljubljeni in vedno dobrodošli v tej skupnosti. Naša vesela slovenska narava in naša pripravljenost priskočiti na pomoč se izraža v tem, da se v vsakem primeru lahko obrnemo na tajnico bonifacijske župnije, če imamo spremembe v terminih in so sveče maše predstavljene. Tako so nam na razpolago tudi skupni prostori, kjer se po mašah zbiramo pri skupni večerji in živimo naše slovenske navade in običaje. Slovenske narodne pesmi pritegnejo marsikaterega nemškega poslušalca. Ivan Cankar je v noveli *Kurent* lepo opisal Slovence, ko je dejal: *Tod bodo živeli veseli ljudje, pesem bo njih jezik in njih pesem bo vriskanje. Nežne melodije so melodije praznika in veselja, melodije blagoslovljenega naroda, ki jih mi negujemo v*

tujini in ki nam dajejo samozavest in krepijo našo pripadnost.

Tudi pri »srečanju kultur« v okviru praznika st. Ansgarja (hamburški nadškof 801–865), v katero so vključene misije drugih maternih jezikov, smo Slovenci radi navzoči. Pri slovesni maši v katedrali svete Marije prisluhnemo prošnji v slovenskem jeziku, po obredu pa smo pripravili dobrote s slovenskega podeželja na naši stojnici. Pozno v večer smo skupaj s hrvaško, korejsko, nigerijsko, litvansko, špansko itd. misijo prisluhnili običajem teh dežel in nikjer drugje se ne občuti tako močna multikulturna dejavnost in povezanost katolikov kot ravno pri tem srečanju. Seznanili smo se z njihovo folkloro, kulinariko, petjem in zakoreninjenostjo v vrednotah posameznega naroda.

V življenju bivata veselje in žalost včasih blizu skupaj, kar smo izkusili ob novici, ki nam jo je razodel gospod Dori v septembru 2023. Bog je za nje določil novo delovno mesto in mu naložil novo življenjsko nalogo. Berlinska, hamburška in hildesheimska župnija so naenkrat stale pred velikimi spremembami. Slovenske sveče maše ob nedeljah niso bile več mogoče, naši priljubljeni ponedeljkovi izleti, ki so nas še posebej povezovali, so naenkrat odpadli in postavilo se je vprašanje, kako naprej. V upanju, da se bo z Božjo pomočjo vse uredilo, smo ostali povezani med seboj prek novih medijev in potrpežljivo čakali novic iz Münchna. Čim se je gospod Dori nekoliko ustalil v novem okolju, je našel rešitev za tri imenovane župnije. V Hamburgu imamo svete maše vsak drugi petek v mesecu ob 16.30 in težko pričakujemo ta dan. Imam občutek, da so nam naša srečanja še bolj dragocena kot doslej. Tudi na izlete se podamo, sicer brez gospoda Dorija, ampak

Hamburška skupnost na izletu, ki ga organizira predsednica Vera Šeme.

Na izletih vedno najdemo kakšno dobro gostilno.

ASEL/HANNOVER

Naša katoliška misija v Aslu zna zbirati k slovenski sv. maši tudi družine mladih, ki sicer živijo kar daleč od njihovega nekdanjega doma, Nemce, ki sicer pogrešajo svojo mašo in naključne obiskovalce. Naša predsednica Jožica Wichmann s pomočni-

Krst malega Leonarda Webra z družino in botri

v mislih je vedno z nami. V primeru, da je gospod Dori zadržan, kar se je pred kratkim zgodilo ob stavki železničarjev, pa nam rad priskoči na pomoč benediktinski pater Lukas. Vsi smo bili prevzeti, ker nam je takoj ponudil pomoč. Sveto mašo je bral v nemškem jeziku, berilo in prošnje smo brali v slovenščini in seveda peli slovenske mašne pesmi. Petje ga je tako navdušilo, da je ostal pred oltarjem, dokler nismo do konca zapeli šeste kitice Marijine pesmi. Ponudil nam je še naprej po-

moč in poudaril, da se vsak čas lahko obrnemo na njega.

Božja pota so nedoumljiva! Nič ne ostane, kot je bilo, ampak ravno te spremembe nas vodijo na nova pota, zahtevajo od nas, da ostanemo živahni in znamo ceniti, kar smo imeli in spoštovati novo. Hamburška skupnost gre proti novemu obzorju, sedaj imamo dvakrat nedeljo, kajti petki, ob katerih imamo srečanja, so za nas poseben praznik.

Vera Šeme

Eva in Anica, ki vedno skrbita za dobro hrano in pijačo, poleg njiju Dori in Zlatko.

Hamburški škof dr. Stefan Heße (spredaj levo), ki je odgovoren za vse tuje misije v Nemčiji.

MÜNCHEN

V Münchnu je življenje v župniji živahno in polno lepih presečenj pri obiskih svete maše v prekrasni Asamkirche. Lep prispevek dodajo študentje, ki radi pridejo ministrirat. Po vsaki sveti maši se srečamo

ob cerkvi v majhnem, a prijetnem prostoru in v hodniku pod oboki. Obiski iz Slovenije in naši obiskovalci svete maše prinesejo s sabo slovensko vino in kaj prijetnega za pod zob. Kadar je zraven Simon Jarc, pa raztegne Pečjakovo harmoniko in z njim zapojemo, takrat je še posebej lepo.

Tudi društvo Lipa je praznovalo srebrni jubilej folklorne skupine. V društvu Lipa so zelo aktivni in imamo vsi z njimi lepo sodelovanje, saj vsepovsod v lepih narodnih nošah navdihujejo. Imeli so tudi volitve novega vodstva in znova je bila za predsednico izvoljena Daniela Zver.

Iskrene čestitke in blagoslov pri njenem delu!

Tudi naš župnijski pastoralni svet lepo dela in pomaga pri pripravi liturgije z molitvijo rožnega venca in branjem Božje besede. Seveda je odprt za nove izzive, ki so pred nami.

Dori

Folklorna skupina društva Lipa

Plesna skupina Lipa obhaja 25-letnico delovanja.

Narodne noše lepo popestrijo procesijo.

Mednarodni križev pot na velikem petek v centru Münchna

Med folkloristi je tudi birmanka Vanesa.

Daniela Zver, predsednica društva Lipa, s svojo plesno skupino

INGOLSTADT

V Ingolstadtu sem kar na samem začetku zadnjič maševal v cerkvi sv. Monike, ki jo bodo porušili, a so mi tamkajšnji obiskovalci cerkve našli takoj novo, sv. Konrada. Takoj so izbrali predsednico ŽPS Slavo Heinrich, ki je takoj pridno s svojo družino in vsemi ostalimi zagrabila za delo. Ima tudi podpredsednika Marina Fritza, ki tudi z družino veliko pomaga predsednici pri pripravi srečanja po maši. Imamo odlično organistko Katarino in zlate ministrante. Kadar pride Drago, pa zaigra na harmoniko. Še vedno so zelo hvaležni duhovniku Marjanu Bečanu, ki jih je oskrboval zadnja leta.

Dori

Srečanje po maši v mali dvorani župnije sv. Konrada

Druženje v prostorih župnije sv. Monike, spredaj desno predsednica Slava Heinrich.

Blažev blagoslov v župniji sv. Konrada

Srečanje v župniji sv. Monike

NÜRNBERG

V Nürnbergu imamo lepo cerkev in prostore v župniji sv. Stefana. Zelo dobro smo organizirali delovanje naše župnije z izvolitvijo predsednika Marjana Packa in podpredsednika Andreja Jeneta. Tudi nemškega organista Davida smo pridobili, da igra pri naši maši. Za pripravo sv. maše in ministriranje skrbi Boštjan Zubič. Po maši vedno pripravijo izjemno lepa srečanja ob domači hrani in pijači.

Zelo dobro sodelujemo z društvom GeriS, kateremu sem hvaležen za hitre kontakte, s katerimi sem dosegel ljudi. Bil sem tudi gost njihovega akademskega večera, kjer sem spoznal predsednika Gorazda Veleta in dr. Roberta Blumauerja, ki mi je veskozi do slovesa in odhoda v Klinik v Mainz izjemno pomagal. Pred kratkim smo imeli izjemno lep slovo od župnije in društva. V imenu tega je prvič kot novi predsednik GeriS Urban Erjavec imel poslovilni govor. Tudi naš predsednik Marjan Pacek in vsi prisotni so naredili vse, da je bil dogodek veličasten. Tudi bralca Božje besede Jana Pacek in Martin Zubič zelo popestrita bogoslužje. Počastimo vse, ki praznujejo osebne praznike.

Prizadevni ženi z Martinom

Srečanje po maši v dvorani župnije sv. Stefana

Anja Bessinger v družbi svojih prijateljev na dan karnevala

Predsednik društva GeriS Urban Erjavec se posavlja od dr. Roberta Blumauerja.

Marjan Pacek, predsednik slovenske skupnosti v Nürnbergu, in podpredsednik Andrej Jene ter Martin Zubič

Anja Bessinger v družbi prijateljev

Večerno srečanje, levo prejšnji predsednik društva GeriS Gorazd Vele

Člani društva GeriS na večeru v Erlangu

STUTTART

Pastoralno delo župnije v Stuttgartu

Ali ste kdaj razočarani, ko prosite Boga, naj odvzame vašo bolečino in trpljenje, pa tega ne stori? Zelo neprijetno je lahko, če v molitvi na vso moč prosimo za Božjo pomoč, nato pa imamo občutek, da Bog naših molitev ne upošteva. Sveti Avguštin ponuja nekaj nasvetov v svojem *Pismu vdovi Probi*.

Na začetku pojasnjuje, da pogosto ne vemo, kako moliti na pravi način, ko se soočamo s trpljenjem.

Kadar se znajdemo v stiski, ki nam lahko tako koristi kot škoduje, ne vemo, kako naj molimo na pravi način. Ker stiske težko prenašamo, ker so boleče in v nasprotju z našo naravo (ki je šibka), kot vse človeštvo molimo, da bi nam bilo trpljenje odvzeto. Toda Gospodu, našemu Bogu, smo dolžni vsaj toliko spoštovanja, da ne smemo misliti, kako nas ne upošteva, če nam trpljenja ne odvzame, temveč bi morali upati, da bomo ob potrpežljivem sprejemanju trpljenja dosegli višji cilj. Moja moč je namreč najbolj učin-

kovita v moji šibkosti. Bog naše molitve včasih usliši tako, kot si želimo, in nas odreši trpljenja, za kar smo v molitvi prosili. Toda to se ne zgodi vedno, zaradi česar smo lahko pozneje razočarani. Sv. Avguštin pojasnjuje, da Bog takšne stvari dopušča z razlogom. Ne bi smeli biti ponosni nase, če so naše molitve uslišane, kadar prosimo za nekaj, kar bi bilo bolje, da ne bi prejeli; in da ne bi bili povsem potrjeni, če ne dobimo tistega, za kar prosimo, da ne bi obupali nad Božjim usmiljenjem do nas: obstaja verjetnost, da bi nas stvar,

60 let je praznoval Dušan Toš.

Butare, ki so jih naredili učenci v slovenski šoli.

Dr. Frece pomaga na vrtu Slovenskega doma.

za katero prosimo, potisnila v še večjo stisko, ali pa bi nam prinesla tiste vrste blaginjo, ki prinaša pokvarjenost in uničenje. V takšnih primerih je povsem jasno, da ne znamo moliti tako, kot bi morali. Če se torej zgodi nekaj, kar je v nasprotju z našo molitvijo, bi morali razočaranje potrpežljivo prenašati, se zahvaljevati Bogu in biti prepričani, kako je dosti bolje, da se je zgodila Božja in ne naša volja. Sam Jezus nam je dal zgled za

to. Ko je molil: moj Oče, če je mogoče, naj gre ta kelih mimo mene, je preoblikoval človeško voljo, ki je bila v njem, ker je pač prevzel človeško naravo, in dodal: vendar ne kakor jaz hočem, ampak kakor ti. Vse, kar vem, je tole: kar je negotovega in minljivega, je treba prezirati; in vse, kar je gotovega in večnega, je treba iskati ...

Čeprav je to življenje zelo ljubljenost in je lahko srečno in dolgo, nadaljuje Avguštín, je vendar v pri-

merjavi z večnim življenjem, ki nam ga obljublja Gospod Jezus, ta svet puščava in praznina in ni vredno nanj navezati vsega upanja. Vsekakor materialne dobrine koristijo telesu, zdravju in skrbi za družino in ni prav, da bi zaničevali ta blagoslov. Toda naše zaupanje in upanje ni v obilju in naše srce naj se ne navezuje nanj, ko le-ta raste ali se manjša, temveč upajmo na našo neumrljivost v Kristusu, katere niti pomanjkanje niti obilje ne more zmanjšati

ali povečati. Prva Avguštínova misel glede molitve je morda nenavaden začetek te teme. Spominja me na paradoks v Jezusovi izjavi: »Kdor najde svoje življenje, ga bo izgubil, in kdor izgubi svoje življenje zaradi mene, ga bo našel« (Mt 10,39). Zato kristjani gledamo na ta svet drugače, predvsem gledamo drugam. Razumemo, da smo popotniki tega mračnega sveta, ki se smatrajo kot tisti brez ugleda in brez dediščine, kot ubogi, vendar ne samopomilovalni, kajti vztrajamo v molitvi in se učimo osredotočati vero na besedo Svetega pisma, ki sveti kot svetilka na temnem mestu, dokler ne zasije dan (2 Pt 1,19). Dan pojavitve Gospoda Jezusa bo odkril temo, ki sedaj izgleda kot dan in takrat se bo izkazalo, da in ali je naše upanje bilo usmerjeno na pravo stvar. Avguštínova prva misel glede molitve, ki se osredotoča na mojo dušo, ko pomislim na čas molitve, mi je sveža sapica v vetru nasvetov, korakov in metod t. i. uspešne molitve, ki jih ponujajo sodobni pisci. Namesto navodil, kako naj molimo, s kakšnimi besedami, kje, kdaj in kako dolgo (tehniko), nas Avguštín spomni na to, da je najprej pomembno razmisliti o tem, kakšna oseba moli. To me spomni na Jezusove besede učencem, ko jih svari, naj pri molitvi ne bodo kakor hinavci, ki se kažejo ljudem, da jih vidijo, to je, da si želijo ugleda, statusa in plačila na tem svetu (Mt 6,5-6) in ne pri Očetu v nebesih. Preden molimo in ko molimo, pomislimo torej, za kakšne se smatramo na tem svetu? Ali navezujemo svoje srce, svoje upanje na stan in stanje tukaj, ali pa spoznavamo, da je Božja obljuba življenja v njegovem Sinu Jezusu neizmerno večja in daljša. Ne glede na naše stanje in stan spoznajmo, da smo ubogi in da nam nič ne more prinesiti takšne tolažbe, upanja, veselja in miru kot Kristus. Bog je naša prava sreča.

Poročilo pripravil
Aleš Kalamar

Družina Vreg na obisku v Slovenskem domu

Gospod Toš pri montaži novih luči v Slovenskem domu

Mladi, zbrani na praznovanju

Gospoda, ki veliko pomagata župniku Kalamarju.

Svete ikone pri mojih prijateljeh

Njegova suknja – Enaindvajseto poglavje

Prenekateri odlični Rimljan bi pozdravil vabilo, naj zajtrkuje ob cesarjevi postelji, kot veliko odlikovanje, Diano pa je potrl.

Že od sinoči je zasanjano štela ure do jutra, ki ji bo spet vrnilo Marcela, zakaj sinočnji sestanek je moral odpasti, ker se je tribun predolgo zamudil pri cesarju. Po nemirni noči je v jutranjem somraku nestrpno stala ob oknu in merila čas, ko bo lahko smuknila iz Jupitrove vile ter pohitela v čudovito stebrišče nove stavbe. Tedaj je prišlo cesarjevo sporočilo. Hotela je prikriti razočaranje pred dekleti, ki so ji urno znašale pisane obleke; poskušala se je nasmehljati pred zrcalom in obenem ugibala, kako je minil sinočnji razgovor. Morda je ponudil cesar Marcelu službo na tem strašnem otoku in jo je tribun odbil, ker je vedel, kako zelo si ona želi, da bi se rešila od tod. Lahko se zgodi, da bo cesar, ki mu toliko dolguje, hotel porabiti njen vpliv, da bi Marcela obdržal na otoku. Slutila je, da ji zajtrk pri Tiberiju ne obljublja ničesar dobrega. Po Atreju je tribunu sporočila, da mora njun sestanek preložiti, nato pa se je odpravila proti cesarjevi spalnici.

»Kako lepo od tebe, dedek, da si me poklical,« ga je pozdravila. »Upam, da me nisi čakal.«

»Zajtrkoval sem že pred uro. Čašo sadnega soka za hčerko legata Gala,« je nahrulil strežnika, ki si je dal opraviti z njegovimi blazinami. »Nato pa vsi izginite!«

»Ali se ne počutiš dobro?« je poizvedovala Diana, ko sta bila sama. »Prav rada bi ti pomagala.«

»No, morda mi pa boš! Zato sem te tudi poklical.«

»Storila bom, kar bom mogla.« S trepetajočimi rokami je držala čašo.

»Sinoči sva se s tvojim lepim norcem dolgo razgovarjala,« je rekel Tiberij. »Dodinij se ti zdi takole zasenčen v glavi. V primerjavi z Marcelom je naravnost žareča luč.«

»Žal mi je,« je zamrmrala Diana. »Včeraj sva govorila celo uro, pa se mi je zdel prav razumen.«

»Morda ni govoril s teboj o nečem, kar mu jemlje ves razum. Ali veš, da je prepričan, da je bil tisti Jezus božanski in da je prišel na svet, da bi mu zavladal?«

»Prosim te, ne!« je prestrašeno vzkliknila Diana.

»Sama ga vprašaj! Samo ‚Jezus‘ reci, pa boš videla, kaj se bo zgodilo.«

»Seveda, saj ti je moral povedati vse, kar je zvedel o tem ubogem Jezusu; sam si mu to nalogo dal.«

»Ta ubogi, mrtvi Jud, da!« je zavreščal Tiberij. »Ta Galilejec se je spet prebudil v življenje! Hodi okrog po deželi, govori in je z ljudmi! Vsak dan se lahko pokaže koder koli!«

»Mar ga niso čisto usmrtili?«

»Seveda, čisto mrtev je bil.«

»Ali veruje Marcel, da ga je sam spet videl?«

»Ne, toda kljub temu je o tem trdno prepričan! Ta Jezus naj bi bil Bog, ki naj bi si osvojil svet in vladal brez vojske.«

Diana se je zdrznila in stresnila z glavo.

»Jaz sem pa mislila, da je spet popolnoma stari Marcell! Kaj naj storimo?«

»No, če se da kaj storiti, je to samo v tvoji moči. Pomisli, da se mi menimo za tega norčavega tribuna samo zaradi tebe, da smo ga samo zato poklicali iz Minoe in ga nato poslali iz dežele, da bi ozdravil svojo potrnost. Pa smo ga poslali na na-

pačno mesto, kot zdaj kaže. Ve, kakšen dolg ima pri tebi in ljubi te. Morda ga lahko pregovoriš, da bo prenehal s tem Galilejcem.«

Počasi je zmajal z glavo. »Seveda pa sami dvomimo o tem. Vidiš, otrok, Marcel vse to resnično veruje.«

»In zakaj naj bi ne veroval, če hoče? Ljubim ga, pa naj veruje ali ne. Mene s takimi mislimi ne bo okužil.«

»Toda za tem tiči mnogo več! Ko bi bil zvedel o zgodbo takole mimogrede na potih po Palestini in ji verjel, bi jo lahko pozabil. Toda z vso stvarjo je tesno povezan. Saj ga je sam križal! Tako je pred Jezusom kriv in zadolžen, in to bolj kot pred teboj.«

»Ali je sam tako rekel?« je užaljeno vzkliknila Diana.

»Ne, tako ne. Toda, žal, Marcel je mlad mož močne volje in plemenitih čustev. Zdelo se mu bo, da je dolžan uvrstiti se med delavce za Jezusa.«

»Delavce? Kaj naj to pomeni?«

»Prevratno setev. Že zdaj se v naših palestinskih provincah tisoči izrekajo za Jezusa, ‚Kristusa‘, ‚Maziljenca‘ in se imenujejo ‚kristjani‘. Tiho, a naglo se gibanje širi proti Makedoniji in tja do Mezopotamije.«

»Mar misliš reči,« je vprašala Diana s široko razprtimi očmi, »da hočejo zrušiti cesarstvo?«

»Pa ne s silo, če bi se hotelo nekaj blazežev povzpeti na voz in hujskati sužnje, naj se dvignejo z orožjem proti gospodarjem, bi ne imeli upanja na zmago. Zdaj pa ti pride človek brez vojske, brez volje po politični oblasti, ki se ni nikdar bojeval v vojski, nikdar nosil meča in ki ima za dosego tega vodstva samo to moč – cesarjev glas je prešel v predirno šepetanje – »da daje slepim spregledati, hromim hoditi in, ko so ga zaradi vsega tega umorili, da vstane od mrtvih in oznanja: ‚Hodite za menoj, jaz vas bom osvobodil!‘ Kako bi ne šli za njim, če pa vse to verjamejo? Pogum ima veliko obrazov,« je rekel predse, »in najmočnejša je nepojmljiva hrabrost tistih, ki nimajo česa zgubiti.«

»Ali misliš, da je Marcel tak kristjan?«

»Seveda! V obraz si nam je upal reči, da je rimsko cesarstvo zapisano poginu.«

»Grozno je trditi kaj takega!« je vzkliknila Diana.

»Vsekakor pa vsaj nevarno. In če je dovolj zmešan, da pove kaj takega vpricho cesarja, tudi pred drugimi ne bo molčal.«

»Saj ga lahko obdolže veleizdaje,« se ji je v strahu izvilo.

»Da, toda za to se ne bo zmenil! Prav to je pri tej novi galilejski veri najhujše. Njeni privrženci so popolnoma obsedeni! Tega Jezusa so obtožili veleizdaje, ga obsodili na smrt in ga križali. Toda vstal je od mrtvih in se zavzema za vse tiste, ki žrtvujejo življenje za njegovo stvar. Ničesar se jim ni bati, če se sproži tak kamen, se ne ustavi več!«

»Toda le kaj Marcela bode, da prerokuje konec cesarstva? Tega ne razumem.«

»Si ti morda mislila, da bo rimsko cesarstvo večno?«

»O tem nisem še nikdar premišljevala,« je priznala Diana.

»Vablivo bi bilo opazovati,« je mrmral cesar kakor sam pri sebi, »kako se bo stvar razvijala, če bo šlo tako naprej, kot se je začelo, je ni reči, ki bi plaz ustavila. Toda ne bo krenilo po tej poti, čez nekaj časa se bo zrušilo, brž ko se bo gibanje dokopalo do moči in bo zmoglo vladati tudi na zunaj. Tedaj se bo začel kakšen malenkosten preprič za službo in plen in, bolj ko bosta rasla moč in prostor, bolj bo pešala notranja sila. Kristjan kot pešec je nepremagljiv. Če pa se povzpne na konja,« – Tiberij se je široko nasmejal nad to primero – »bo prav tako brezobziren kakor vsi drugi jezdec. Jezusova vojska mora ostati pehota, če hoče kaj doseči.«

Diana je molče poslušala in si mislila, da je cesar do pred kratkim še čisto pametno govoril, zdaj pa se mu je spet zbledlo in videla je, da lahko za temi zmedenimi ovinki izbruhne divjost. Vprašujoče ga je pogledala, če lahko odide. Namignil je, naj še ostane.

»Danes opoldne bo prišel tvoj Marcel še enkrat k nam,« je rekel in bil spet pomirjen. »Dali smo mu na izbiro, ali vztraja še naprej pri teh vratolomnostih ali ne. Če vztraja in mislim, da ne more več nazaj, potem tebe ne sme potegniti za seboj in mi te bomo dali za ženo Gaju.«

»Ne,« je zavpila Diana, »le tega ne!«

»Priznamo, da ima Gaj majhne napake. Toda pri njem boš princesa! Morda se ti ta zveza ne zdi posrečena, a kot vladarjeva žena boš mnogo srečnejša kot pa žena obsedenca, ki je zagledan v neke strahove.«

»Kaj pa je odgovoril?« je tesnobno vprašala Diana.

»Prosil je za premislek do danes opoldne.« Tiberij se je vzpel, da bi opazoval učinek svojih groznih besed in sam se je prestrašil, ko je videl, kako zelo so jo prizadele.

Se nadaljuje

Slovenske razglednice

NEDELJA SLOVENCEV PO SVETU spomnimo se 7. julija
VIŠARSKI DNEVI MLADIH vabljeni 1.- 4. avgusta
ROMANJE TREH SLOVENIJ vabljeni 4. avgusta

MALO ZA ŠALO

Mama naroči sinku: »Lepo si umij roke, danes boš oblekel novo srajco!«

Sinka zanima: »Ali se moram umiti za dolge ali za kratke rokave?«

Novak med pregledovanjem sadovnjaka opazi sosedovega Janezka, ki sedi na veji njegove najimenitnejše jabolane.

Jezen se zažene proti drevesu in zavpije: »Poglej ga, kradljivca. Takoj dol!«

Janezek se hitro znajde: »Pomirite se. Videl sem, kako je eno nezrelo jabolko padlo na tla, pa sem ga šel obesit nazaj!«

Nek moški spi vsak večer v gostilni dva dvojna viskija. Ko ga gostilničar vpraša, zakaj, mu pove: »Enega spijem zase, enega pa za svojega prijatelja.«

Nekega večera pa možakar naroči samo en viski. »Ali je z vašim prijateljem kaj narobe?« vpraša gostilničar.

»Ne, nič ni narobe, samo jaz sem se odvadil piti!«

Pri vhodu v parlament sta se srečala poslanca. Eden je odhajal, drugi je bil šele namenjen v parlament.

»Malo zamujam. Kako je kaj notri? Se na zasedanju dogaja kaj pomembnega?«

»Da. Minister ima že dve uri zelo pomembnega govora.«

»O čem pa govori?«

»Tega pa še ni povedal.«

Cerkovnik pride s puščico za miloščino pred Lojzeta, ki pa odkima: »Nič ne morem dati, imam preveč dolgova!«

»Dobro veš, da Bogu dolguješ največ!«

»Že, toda on najmanj pritiska!«

Mož vstopi v trgovino z živalmi in naroči šest podgan.

»Čemu potrebujete toliko podgan?« se začudi trgovec.

»Selim se iz stanovanja, najemodajalec pa mi je rekel, da ga moram pustiti v takšnem stanju, v kakršnem sem ga dobil.«

KRIŽANKA

KRIŽANKA 2406	KRAJ V ZGORNJI SAVINJSKI DOLINI	ZAČETEK DNEVA	GL. MESTO MONGOLIJE .... BATOR	FRANCOSKO MESTO	PRITRDILNICA, DA	MEDVED ANTON	REDKA MEHKA KOVINA	NESTRO-KOVNJAK	16. ČRKA ABECEDE	ZMRZNIENA SLADICA	DEL LJUBLJANE
ČLOVEKO-LJUBNOST											
ŽENSKO IME									LOJZE RAJK GLED. IGRALC ALEKSANDER		
GLAGOLNIK OD UTAJITI						TURŠKI DRŽAVNI SVET					
DRUGO NAJVEČJE ČESKO MESTO					NASLOV ZA JAPONSKEGA CESARJA						
ITALIANSKA NIKALNICA			NEWTON VAS BLIZU AJDOVŠČINE		IVAN JERAJ OSEBNO STALIŠČE			ZASLEDOVANJE DIVJADI MIKAVNOST			
KISIK		SEVER NOTRANJE UBRANO		MARTIN RETELJ ZAKLJUČEK MOLITVE			SREDSVO ZA UMIVANJE PLOD BUKVE				
 NASLEJE NA SZ LJUBLJANE UNIČENJE V OGNJU											KARTON ZA SPRAVILO
POMNIK, MONUMENT									DARJA ŠKET SAMOGLASNIKI. V BES. MIHAELA		
KRAJ NA KRASU						RADIJ, POLMER SVETOPIS. PREROK		JOD MEŽIKATI		KELVIN PTIČJI VALLNI PROSTOR	
VRISKANJE							STROJ ZA REZANJE JAKOBOV BRAT				
DOLIŃA NA KOROŠKEM				PRVINA, SESTAVINA TOKSIN BREZ T							
JANEZ JANŠA			GLAS ZAČUDENJA, PRESEŃENJA		JAKOB ORODJE ZA ČIŠČENJE PLOGA						
EDEN			PRIPADNIK LJUDSTVA NA KRIMU					ZAPLOTNIK ALOJZ ENAKI SOGLASNIKI			
NATALIJA OREHEK			OSKRBNIK POTNIKOVA DOROTEJA OBLAK								PETER ZAKRAJŠEK
11. ČRKA ABECEDE		DINKO KJUĐER METER						ČREDA DROBNICE MINUTA			
LJUBLJANA V RIMSKEM ČASU						BREZ VOJNE IN SPOPADOV				ZAHOD	

REŠITEV KRIŽANKE št. 2405

KRIŽANKA 2405	SLOVENSKA SAMBATA	MANŠI KRAJ	ŠVETNIK (SK. KOPKI)	REKA V ITALIJI	MOŠKO IME		JOŽ ANDOLŠEK	DAROVANJE ZA DOLOČENI NAMENI ŽUPNIJA	ŽIVO BITE	EMA JERAJ	PRIPADNIK ŽUPNIJE
SVETNIK	S	V	E	T	I		J	O	Ž	E	F
LEPORISJE	K	A	L	I	G	R	A	F	I	J	A
 AP. PETER NASLEJ DOVSEM IMETJA	M	S	I	M	O	N		E	V	R	
RENYGEN	R	J	A	R		H	R	A	N	A	
OROD. NA KATEREM SE VPIŠELO	O	S	V		O	R		L	I	N	
KULTURNA RAJSTUNA	P	O	R		K	L	E	T		K	I
 FERNATE DONALD ŽIVALI SEVER	P	P	E	R	U	T	N	I	N	A	
OVIRA ZAPREKA	N	A	P	O	T	A		R	A		I
SEAFONNA TONIVA	R	A	D	I	R	A	N	K	A		
OSLEŃI ZAMEK	O	N		I	N		P	I	L	A	T
GRČ NA KATEREM STOI JERUZALEM	S	I	O	N		M	A	C	O	L	A
URADNA LISTINA	A	K	T		P	E	Č	A		E	L
TONA	T	M	O	R	A	D	E		E	N	A
 SINOVA ŽENA PETER KALPEC	S	N	A	H	A		C	V		R	
POLJSKA	P	L	N	O	N	A		A		R	
KULTURNA RAJSTUNA	K	O	L	E	R	A	B	A		J	B